

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravitelstva šte. 325

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istotip, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o-
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.350 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pij XI.

Ni je tako slavne zgodovine kakor je zgodovina katoliške cerkve, zgodovina sijajnega umstvenega in moralnega napredka narodov, ki jih je rimska cerkev iz najlemnejšega barbarstva vzgojila do resnične človečanske kulture. Potem ko je posvetila zasebno življenje posameznika in družine, je postavila tudi državo v službo svojih vzvišenih moralnih ciljev. Dočim bi bilo brez nje človeštvo razpadlo ali odrevenelo v zastoju ter se uničevalo v plemenskih bojih, je Cerkev znala uslužiti narurne sile in strasti narodov k vsestranski znanstveni, umetniški, politični, gospodarski delavnosti in medsebojni tekmi, lako da so se kljub najstrašnejšim borbam usmerila prizadevanja k zedinjenju, moralni razjemnosti in bratstvu. Humaniteta, politična in socialna osvobodilna gibanja, mednarodno sodelovanje, vse to je izklicilo iz katoliške kulture, ki je znala ohraniti tudi vse vrednote predkrščanske dobe. Politični imperializem starega Rima se je nadomestil z duhovno nadvlado Cerkev, njeno dušo izveščujočo misijo in božekraljestveno univerzalnostjo. Vse je hodilo k njej v šolo, bilo po njej posvečeno in k večnosti usmerjeno. Pa vse je tudi preživela, edina stalna točka v valovanju najrazličnejših posvetnih sil, znanstvenih šol, umetniških struj, gospodarskih sistemov, vladavin in nazorov o svetu; modra v sijaju, dostojanstvena in trpljenja in ponižanju, nepremakljiva in neskončno potrpečljiva, se ljubeče in dobrohotno smehljala tudi svojim upornim otrokom. Saj ve, da se bodo in morajo k njej vrniti: odpad od Rima je začetek zasuznjenja Jeruzalemu, je duhovito zapisal moderni francoski mislec. Narodi, ki se se oddaljili od katoliške Cerkev in njenih moralnih načel, so zapadli pod jarem židovskega framonstva in plutokracije ali pa pod diktaturo socializma, ki je izpakovina vesoljnega ljubezenskega občestva Cerkev.

Vidni najvišji reprezentant Cerkev je papež. Ni pa samo reprezentant, ampak njen bogovnavdani nezmotljivi voditelj, oče vesoljnega krščanstva. Kakor predstavlja Cerkev princip pravega reda, forme, istinite kulture kot branik pred vsako anarhijo, brezobličnostjo in nejasnostjo ter kaotičnim revolucionarstvom, tako je papež bil in bo simbol in varuh tega reda, pohajajočega iz duhovnih moralnih počel in iz večnega nadnaravnega reda. Noben posvetni suveren se v tem pogledu ne da primerjati z njim; in čeprav oropan vsake zunanje sile, je neskončno močnejši po svoji zgolj duhovni avtoriteti nego oni po sili meča ali takozvani ljudski volji. Cesarji, kralji, predsedniki, komisarji bodo prešli, ko bo še naslednik sv. Petra na rimski katedri govoril človeštvu besede večnega spasa. In nihče drugi ne bo privedel človeštva do tiste najvišje stopnje socialnega miru, reda in kulturnega sodelovanja, ki je sploh mogoča na svetu, nogo vrhovni pastir vesoljne Cerkev, ki je edini vesoljstveni socialni organizem na zemlji, noseč pečat večnosti in božje popolnosti na sebi.

To so misli, ki nas navdajajo, ko se spominjamo ravnokar minulih pet let papeževanja bivšega knjižničarja Ambrozijane, Pija XI. Je na njem mnogo, kar spominja na onega Leona XIII., ki je bil največji latinec 20. stoletja. Visok, klasično izobražen intelekt, jasen duh, prijatelj antike, človek sholastične preciznosti, umerjenosti, forme, ki je sovražna vsakemu meglenemu, brezbrezurnemu, razrušujočemu čustvu, anarhičnim instinktom, ki razsajajo po francoski revoluciji v Evropi in jo razkrajajo. Premajhen je ta prostor, da bi mogli dostojno oceniti delo Pija XI. za obnovo krščanske kulture. Franciji je pokazal s kanonizacijo orleanske device, da ni njena veličina v tem, da vleče jarem internacionalnega framonstva, ampak v tem, da se spomni svojih domorodnih junaških tradicij, ki so v zvestobi, skrajnem samozrtvovanju in krščanski solidarnosti vseh, velikih in malih. Z obsodbo Action Française pa je posvaril pred pretiranim poganskim nacionalizmom, ki malikuje en narod, pozabivši na to, da so vsi narodi enako poklicani k delu za božje kraljestvo, in da ni cilj nadvladstvo enega, ampak svobodno sožitje vseh. Svoje univerzalne pojmovanje najvišje naloge narodov, vsega človeštva, je pokazal Pij XI. s proglasitvijo praznika Kristusa kralja, ki je praznik miru in ljubezni, s svojo gorečo vneto za zedinjenje vzhodnih cerkev z zapadno, s svojo smotreno velikopotezno skrbjo za misijonstvo, kjer je Pij XI. v svoji okrožnici »Rerum Ecclesiae« pokazal na edino pravo metodo, kako osvoboditi delo za zveličanje

paganov in razširjanje krščanske kulture od vsakih nacionalnih namenov. Kar zadeva pereče socialne probleme je Pij XI. označil Leonove smernice tudi kot svoje in je ob priliki 700 letnice sv. Frančiška razvil v okrožnici »Rite expiatis« krščansko-socialni program, kakor ga je katolištvo gojilo in skušalo udeleževati v vseh vekih. In ker zajema katolištvo moči za svoje kulturno poslanstvo in socialno delo izmirjenja in soglasovanja vseh stanovskih interesov pod vidikom skupnega blaga in večnega poveljanja, iz mističnih virov soživiljenja s Kristom, je bil evharistični kongres v Čikagu največja posvečitev smernic Pijevega pontifikata.

Slovenski narod, ki se ponaša, da je, čeprav majhen, neobhodni člen v verigi krščanskih kulturnih narodov, in ki je na podlagi te kulture vstvaril vse svoje najboljšje, najlepše in najtrajnejše; se tudi v tem momentu klanja pred veličastvom papeškega prestola. Slovenski narod ve, kako majhno in v nič obsojeno je vsako zaganjanje sil teme v skalo katoliške vere in kulture. Sreča narodov je opoteča; danes na vrhu, so jutri zopet zasuznjeni ali odvisni; toda kdor je v zvezi z virom in izhodiščem krščanske prosvete človeštva, bo nepoškodovan prenesel vse udarce usode. Zato bo slovenski narod slej prej sodeloval na realizaciji programa velikih papežev katoliške Cerkev, da se zedini vse človeštvo za uresničenje božjega kraljestva na zemlji. V tem je opravila njegovega obstoja, v tem njegovo mesijansko poslanstvo, da izmiri slovanski vzhod z zapadom, kjer je središče krščanskega edinstva. Zato z globokim spoštovanjem izraža svojo neomajno vernost božjemu namestniku v večnem Rimu, ki je večna prestolnica duhovnega pastirja vesoljstva. Roma aeterna!

F. Terseglav.

Protest proti redukcijam v tob. tovarni v Ljubljani

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Pod vodstvom delegata Delavske zbornice je prispela v Belgrad deputacija delavcev tobačne tovarne v Ljubljani. Poslanec Kremžar jo je vodil v monopolsko upravo, kjer je protestirala proti redukcijam v tobačni tovarni v Ljubljani. Zahtevala je, da se uredijo plače v smislu predlogov, da se vpokojencem sedanji borni prejemki zvišajo in da izda potreben pravilnik o pokojninah in plačah. V posebnem posvetovanju z načelnikom in upravnikom monopolne uprave se je dogovorilo, da se bo tekom prihodnjega tedna uredila zadeva glede redukcij. Plače in pokojnine pa so odvisne od pravilnika, ki leži nepodpisan pri finančnem ministru. Sedanji finančni minister dr. Bogdan Marković je v finančnem odboru objavil poslancu Smodeju, da bo to zadevo rešil. Pretelki teden je bil pri finančnem ministru v isti zadevi poslanec Kremžar, katerega je minister v tej stvari povabil na razgovor za prihodnji teden.

Zakonodajni odbor.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Zakonodajni odbor je imel sejo, na kateri je nadaljeval razpravo o zakonu o centralni upravi. Sprejeli so se nekateri paragrafi. Prihodnja seja bo v torek.

Odbor za tolmačenje čl. 108. invalidskega zakona.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Odbor za razpravo o zakonu za tolmačenje čl. 108. invalidskega zakona je imel danes sejo. Gre za to, da dobijo redbine invalidov pokojnine po predpisih novih zakonov o državnem osebju in častnikih. Minister dr. Gosar je kratko poročal. Odbor je Gosarjeve predloge soglasno sprejel.

Odbor za zakon o dalmatinskih agrarnih odnošajih.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Danes je imel sejo odbor, ki razpravlja o zakonu o agrarnih odnošajih v Dalmaciji. V začetku seje je minister Simonović izjavil, da še zakona, kakor ga je predložil njegov prednik, ni povsem proučil. Z vsemi predlogi, ki jih je stavil njegov prednik, se najbrž ne bo mogel strinjati in je prosil odbor, da sejo odgodi. Nato se je seja odgodila.

ARETACIJA METROPOLITA SERGIJA.

Moskva, 14. februarja Sovjetske oblasti so zaprle metropolita Sergija.

Politične in kulturne smernice SLS.

ODGOVOR POSLANCA SLS RADIČU IN PRIBIČEVIČU.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Včeraj je imel Stjepan Radič v Zagrebu predavanje, pri katerem seveda ni mogel iti preko SLS in jo je napadel. Isto je storil v svojem govoru tudi Svetozar Pribičević, ki je imel shod v Novem Sadu. Z ozirom na ta dva nastopa Stjepana Radiča in Svetozarja Pribičevića prinaša današnje časopise sledečo izjavo uglednega člana Jugoslovanskega kluba:

»Mi ne jemljemo tako tragično, da nas je tudi Stjepan Radič v nedeljskem govoru napadel. Proti čemur danes Radič govori, to bo jutri lahko zopet pohvalil. Vendar bomo odgovorili na nekatera Radičeva zabavljanja.

Naša stranka ni reakcionarna, niti po delu. Mi smo organizirali ljudstvo v gospodarskem in socialnem, kakor tudi v prosvetnem pogledu. V Sloveniji je težko najti večjo vas, v kateri ne bi imeli po več prosvetnih organov in acij in za nje lasten društveni dom. Mi se lahko merimo z vsakim kulturnim narodom v Evropi, kar se tiče dela na polju prosvete. Tudi v Sloveniji smo bili primer za vse takozvane napredne stranke, ki so nam morale slediti. Radiču pa je »naprednjaštvo« najnovjša policijska fraza, ki mu ravnotako, kakor fraza o seljaštvu, služi v njegove osebne sebične interese. Da nas Radič sedaj imenuje »kundakaše«, se nas, ki smo za največjo svobodo v političnem življenju, tudi zelo malo tiče. Raditega lahko Radiču mirno odgovorimo, da nimamo ambicije, biti v politiki, ne »kundakaše« ne »budalaše«.

Za Radiča je zelo značilno, da ravno od njega izvirajo denunciacije, da Slovenci še vedno mislijo, da bi jim bilo boljše pod Avstrijo ali Italijo. Radiču lahko zagotovimo, da bi Slovenci imeli tudi lahkost, to povedati, ako bi tako mislili, in da se ne bi skrivali

v luknjo, ker nimamo zabuhanih možganov in značajev.

Odgovor člana Jugoslovanskega kluba Svetozarja Pribičevića se pa glasi:

Kakor običajno, je pustil Svetozar Pribičević v Novem Sadu, da ga vodijo strasti, ne pa resnica. Napadel je SLS ter ji očital, da je plemenska, pokrajinska, katoliška, klerikalna in papeška. V politični znanosti ni nikjer zapisano, da je greh biti plemenska ali pokrajinska stranka. Tem manj se more nam zameriti, ker se pošteno trudimo, da bi se razširili in povečali. Kakor so pokazale poslednje volitve, napredujemo, če tudi polagoma. Ne verjamemo, da bi Pribičević tega tudi potem ne rekel, ko bomo zrastle in nas bo še enkrat veliko, kakor danes. Da nismo katoliška verska stranka, je dokaz, da so v naši stranki zastopani tudi protestanti, katere zastopa en poslanec.

Vse to je Pribičeviću dobro znano. Se bolj pa, da je vodstvo naše stranke v naši državi, ne pa v drugi. Naše stranke ne vodijo niti škofje niti papeži. Stranko vodi od pristašev svobodno izvoljeno vodstvo. Raditega moramo z vsvo odločnostjo zavrniti nepoštena podtikanja, da je vodstvo naše stranke v Vatikanu. Smešno! Kakor da bi Vatikan ne imel nobene večje skrbi, kakor voditi SLS.

Kar se tiče korupcije, bomo tudi v vladi obdržali isto stališče, kakor smo ga zastopali v opoziciji, ker nimamo umazanih afer, kakor samostojno demokratska stranka z nacionalizacijami, gozdovi, Jadransko banko, posebno s Slavenko banko. Dobro razumemo, zakaj je resolucija SDS tako mila in blaga in zakaj ostrejša Hođarjeva resolucija samostojnim demokratom ni pogodu.

Pred odločilno sejo radikalnega kluba.

JOVANOVIČEVI POSLANCI ZAHTEVAJO SPREJEM V RADIKALNI KLUB. — PAŠIČEVCI PROTI JOVANOVIČU. — NAPETO PRIČAKOVANJE SEJE.

Belgrad, 14. febr. Za jutri ob 10 dopoldne je sklicana seja radikalnega kluba. Na dnevnem redu je pismo radikalnih poslancev kluba Jovanovičeve skupine. Kakor smo že poročali, zahtevajo ti poslanci glasom tega pisma sprejem v matični klub, in sicer kolektivni sprejem vseh poslancev, tudi Ljube Jovanoviča. Jovanovičovo zdravstveno stanje se je po slednje čase precej zboljšalo in bo morda lahko prihodnje dni zopet prišel v skupščino. V pismu se končno sporoča, da bodo poslanci v slučaju, če se njihovi zahtevi ne ugodijo, priporočili vladi odrediti podporo, vsled česar bi morala nastopiti kriza.

Med poslanci radikalnega kluba vlada razpoloženje, da bi se predstava sprejela.

Gotovo bi bilo v interesu radikalnega kluba, če bi se združile vse frakcije. Posebno bi bilo to potrebno, tako naglašajo nekateri, da bi se to zgodilo sedaj, ko so za radikalno stranko nastopili po po Pašičevi smrti težki časi.

Edino nekateri pašičevci so proti sprejetju. Posebno naglašajo, da nikakor ne morejo pristati na to, da bi se v stranko vrnil tudi Ljuba Jovanović. To se tudi formalno ne bi moglo zgoditi, ker je Jovanoviča izključil strankin glavni odbor. Zato klub tudi ni kompetenten, da bi takšen sklep razveljavil. Z ozirom na ta nasprotstva se seja radikalnega kluba pričakuje z največjim zanimanjem in je to vprašanje v ospredju.

Proračunska razprava v nar. skupščini.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Parlament je danes pričel s proračunsko debato. Govorila sta dva poslanca v imenu opozicije, Voja Veljković v imenu Demokratske zajednice in dr. Krajač v imenu Narodnega seljaškega kluba. Debata je potekala mirno in stvarno. Zanimanje med opozicionalnimi poslanci je bilo zelo majhno. Navzočih ni bilo niti 40 poslancev. Posebno je bila prazna dvorana v času, ko je govoril Krajač.

Prvi je govoril dr. Voja Veljković. V glavnem je izjavil, da ves svet govori o gospodarski krizi. Zato misli, da bi se ravno z ozirom na to moralo s proračuna videti, ali odgovarja zahtevam za ozdravljenje gospodarske krize ali ne. Vendar pa tega ni. Vse je ostalo, kakor je bilo. V petih mesecih slabe proračuna je bilo 6000 milijonov primanj-

kljaja. Ako se tako nadaljuje v naslednjih sedmih mesecih, bo velik primanjkljaj. Misli, da se bo proračun moral sprejeti. Pravi, da je proračun sicer manjši, toda zmanjšanje je fiktivno. Nato govori o varčevanju in pravi, da se tega v proračunu ne vidi. Zahteva izenačenje davkov. V imenu Demokratske zajednice izjavlja, da bo glasoval proti proračunu.

Za njim je govoril dr. Krajač. Najprej je primerjal sedanji proračun s prejšnjim. Pravi, da so v njem velike pomanjkljivosti, češ da v proračunu ni videti primanjkljaja. Nato govori o letelnih dolgovih in o davčnih obremenitvah. Proračun primerja s proračuni drugih držav in pravi, da je relativno največji.

Nato se je seja zaključila. Prihodnja seja bo v sredo, ker je jutri pravoslavna svečnica.

SEJA GLAVNEGA ODBORA DAVIDOVIČEVE STRANKE.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Včeraj je bila seja glavnega odbora demokratske stranke. Za predsednika je bil izvoljen Ljuba Davidović, za p.dpredsednike Krsta Timotijević, Krstelj in dr. Sagadin, za blagajnika Ljuba Miralović, za tajnika pa Božidar Vlačić. Dr. Voja Marinković se seje ni udeležil.

BODRERO SE POSLAVLJA.

Belgrad, 14. februarja. Italijanski poslanik Bodrero je v soboto obiskal zunanega ministra dr. Perića in se poslovil od njega, ker trajno odide iz Belgrada.

PREISKAVE V SLAVENSKI BANKI.

Zagreb, 14. februarja. (Izv.) Po naročilu državnega pravdnštva se je začelo s pregledovanjem knjig Slavske banke po preiskovalnem sodniku in izvedenih. Sodišče hoče ugotoviti, ako so se dogodile v poslovanju tudi napake, ki povzročajo kazensko odgovornost. Sodišče bo ugotovilo tudi vzroke, zakaj da je nastopil polom Slavske banke. Mesto dosedanjega sekvestra Bašića je imenovan za upravitelja dr. Horvat.

Rim, 14. februarja. Danes je bil pri kralju v avdienci novi ruski poslanik Kamenjev, ki je izročil svoja poverila.

Strahovit potres v Hercegovini in Dalmaciji.

Središče potresa med Ljubinjem in Dubrovnikom. -- Najhuješe prizadet okraj Stolac. -- Mnogo hiš porušenih. -- Več človeških žrtev. -- Na Popovem polju zginil kompleks zemlje. -- Potres povzročil silno paniko tudi v Splitu, Mostarju in Sarajevu. -- Ogromna škoda.

Dunaj, 14. febr. (Izv.) Tukajšnja potresna opazovalnica javlja, da so aparati danes zjutraj ob 4. uri 44 minut 46 sek. zaznamovali zelo močan potres v razdalji 700 km od Dunaja. Potres je moral biti v krajih, kjer je imel središče, zelo silovit.

Budimpešta, 14. febr. (Izv.) Seizmografi so danes ob 4. uri 45 minut zaznamovali bližnji potres s precejšno jakostjo.

Zagreb, 14. sept. (Izv.) Danes zjutraj ob 4. uri 44 minut 16 sek. so zaznamovali seizmografi zagrebske potresne opazovalnice na Griču katastrofalen potres v razdalji 350 km v smeri jug-jugovzhod. Potres je trajal celih 40 sekund.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Potresna postaja je izdala naslednje poročilo o potresu: Davi ob 4. uri 44 minut 2 sekundi je bil strahovit potres, ki je najhuje zadel okraj Stolac. Škoda je ogromna. Posameznosti se nam še niso javile. Potres se je javil v 19 posameznih sunkih. Igle na potresnih aparatih v Zagrebu, Sarajevu in Mostarju je potres polomil. Epicenter je od Belgrada oddaljen 275 km. Istočasno se je čutil potres okrog 5 ure zjutraj tudi v Belgradu. V prejšnjem letu sta bila dva slučaja potresa v naši državi. Največji potres je bil tretji. V Hercegovini je trajal 20 minut v več sunkih.

Split, 14. febr. (Izv.) V Splitu so danes zjutraj ob 4. uri 45 minut čutili močan potres, ki se je pričel z nekajimi sunki. Po glavnem sunku je sledilo še več manjših, tako da je potres trajal nekako 30 sekund. Med prebivalstvom je nastala strašna panika, ker so ljudje še povsod spali. Nekateri so bežali na ulice, drugi pa so hoteli že odlašati iz stanovanj svoje pohištvo. Večje nesreče pa potres v mestu ni povzročil. Kmečje pripoveduje, da je bila živina že pred potresom zelo nemirna. Pred pričetkom potresa je bilo čuti močno podzemsko bobnenje. Tudi v Makarski se je potresni sunki javil zelo močno

ter poškodoval več hiš, v Šibeniku pa je porušenih mnogo dimnikov. Tu so čutili gibanje nad 14 sekund. Po poročilih iz šibeniškega in makarskega okraja se ceni škoda nad 1 milijon dinarjev.

Sarajevo, 14. febr. (Izv.) Danes zjutraj ob 4. uri 44 minut je zbudil mestno prebivalstvo močan potres. Potres se je pričel z močnim podzemskim bobnenjem in je vedno bolj naraščal, tako da je bil višek potresnega sunka ob 4. uri 44 minut, nakar je zemeljsko valovanje polagoma zopet pojemale. Konec potresa je bil ob 5. uri 5 minut. V mestu samem je potres povzročil veliko paniko, ljudje so bežali na vse strani, vendar posebne škode potres ni povzročil. Ta potres so čutili po vsej vzhodni in zapadni Bosni. Epicenter istotako so poškodovane vse hiše v Stolu. Hercegovini, odkoder je potres valoval na vse strani. Razen glavnega potresnega sunka so se čutili poprej 3 močni udarci.

Mostar, 14. febr. (Izv.) Danes zjutraj so prispela poročila o silnem potresu v južni Hercegovini in Dalmaciji. Epicenter potresa je bil med Ljubinjem in Dubrovnikom. Potresni sunki so bili silno močni, grozoto potresa pa so povečavali še bliski, ki so se utirjali, da je bilo nebo popolnoma jasno. Vas Perkovci je popolnoma porušena. Ena hiša je popolnoma izginila, več oseb je mrtvih. Istotako so poškodovane vse hiše v Stolu. V Ljubinju je porušena tamošnja tobačna tovarna, več hiš pa je močno poškodovanih. Telefonske zveze so povsod prekinjene. Na Šabčkem polju je ranjenih 10 oseb. Največje pa je razdejavanje na Popovem polju, kjer je popolnoma izginil precejšen kompleks zemlje. V Metkoviću je porušena železniška postaja in tudi nekaj drugih hiš. Tekom jutra in dopoldneva se je potres ponavljal. Med ljudstvom je še sedaj veliko vznemirjenje, ker se boje novih potresov.

Sijajen sprejem naših parlamentarcev na Češkoslovaškem.

Bratislava, 14. febr. (Izv.) Včeraj ob 11 je jugoslovanska parlamentarna delegacija prispela v Parkanj, prvo češkoslovaško postajo. Na kolodvoru so jugoslovansko delegacijo sprejeli zastopniki češkoslovaškega parlamenta, senatorji Blacha, Halla, Kralik, delegat zunanega ministrstva tajnik Černy, jugoslovanski poslanik Lazarevič, konzul Perić in podkonzul Dajčić in zastopniki raznih društev. Jugoslovansko delegacijo je neka učenka pozdravila s posebno deklamacijo. V imenu jugoslovanskih poslancev se je za pozdrav zahvalil poslanec Žebot. Pri nadaljnji vožnji so našo delegacijo na vseh postajah burno pozdravljali. Povsod so jo pričakovali zastopniki občin, organizacij in društev. Med poljo

so se poslancem pridružili senatorji in poslanci Slovaške ljudske stranke, ki navdušeno sodelujejo z jugoslovanskimi poslanci.

V Bratislavi je bil sprejem posebno slovesen. Na kolodvoru je bilo polno ljudstva. V imenu vlade je delegate pozdravil minister za izenačenje zakonov dr. Gažik, član Slovaške ljudske stranke, Ravnotako slovesen sprejem je bil v Brnu.

V Prago so poslanci prispeli snoči ob pol 9 zvečer. Delegacijo je z največjim navdušenjem sprejel ogromno število ljudstva. Pri sprejemu so bili navzoči zastopniki vlade, parlamenta, senata, vseučilišča in raznih kulturnih društev.

Češkoslovaška in Jugoslavija.

Praga, 14. februarja. O priliki obiska jugoslovanskih parlamentarcev prinašajo vsi listi pristranske pozdravne članke, v katerih naglašajo tesne bratske vezi, ki vežejo obe državi in njune narode. Polslužbena »Pr. Presse«^c piše: »Zaveza pogodbe, ki od l. 1921. veže Češkoslovaško s kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev, ni bila nikoli samo izraz dogovora med dvema ministroma ali dvema vladama. Zrasla je marveč iz skupnih osvobodilnih predanj obeh dežel in se opirala na žive prijateljske in bratske odnose na političnem in kulturnem poprišču, katerih razvoj in poglabitev se je na obeh straneh občutila kot notranja in zunanja potreba. Zato sta smatrali o priliki podaljšanja zvezne pogodbe l. 1924. obe državi za izredno nalogo, da skrbita za izpolnitev teh odnosov v finančnem, gospodarskem in prometnem oziru in da postopata pri tem v najtesnejši vzajemnosti.«^c Nato naglašajo list, da so v obeh parlamentarnih de-

legacijah, tako jugoslovanski kako češkoslovaški, ki se te dni v Pragi posvetujeta o poglobitvi medsebojnih odnosov zastopane vladne stranke in opoziciji. List zaključuje: »Obisk jugoslovanske parlamentarne delegacije na Češkoslovaškem ima dalekosežen političen pomen in dokazuje, kakor bodo pokazali tudi njegovi uspehi, da je zveza med obema državama, ki tvorijo temelj Male antante, trdnjša nego kdaj prej in da se, namesto da bi se rahljala, kakor bi nekateri opazovalci naše politike radi videli, poglablja in krepi.«^c

Praga, 14. februarja. (Izv.) »Pr. Presse«^c poroča iz Belgrada: Češkoslovaški poslanik Šeba je 11. t. m. obiskal intermističnega trgovinskega ministra Simonoviča ter se posvetoval z njim glede bodočih jugoslovansko-češkoslovaških trgovinskih pogajanj. Sklenilo se je, da se snideta delegaciji obeh držav dne 25. t. m. v Belgradu. Kasneje se bodo pogajanja nadaljevala na Češkoslovaškem.

Začasno prekinjenje nemško-poljskih odnosov.

Be-lin, 14. februarja. V zmislu sklepa resortnih ministrov z dne 11. t. m. je v soboto nemški poslanik v Varšavi izročil poljski vladi noto, v kateri Nemčija predlaga, da se nemško-poljska pogajanja glede trgovinskih odnosov in naselništva prekinejo, dokler se na podlagi pogovorov v Varšavi načelno ne razčisti vprašanje glede izgonov. Ako se v tej točki doseže sporazum, se bodo pogajanja o trgovinski pogodbi nadaljevala in zaključila.

Opozicijska nemška javnost se ne strinja s to noto in graja sedanjo oficijelno poli-

tiko nasproti Poljski, ki vsekakor tudi ni brez krivde. »Frankfurter Zeitung«^c piše, da je na obeh straneh zelo malo dobre volje za miren sporazum. »Toda«^c — nadaljuje list — »treba je vedeti, da je tudi v Nemčiji ljudi, ki imajo interes na carinski vojni in ki zelo žele, da bi jim ostala poljska konkurenca čimdalje tem boljje prihranjena. Toda ogromna večina nemške industrije in nemške trgovine — to moremo trditi na podlagi natančnega poznavanja dejstev — ne stoji za temi interesi carinske voje; ne stoji za birokracijo, ki pogajanja brezupno zavlačuje in iz svojih zmot

Izbruhi Radiča proti Slovincem.

Svoj nedeljski govor v Zagrebu je Radič izpolnil z napadi na Slovence. Deloma je napadal Slovence kot take, deloma SLS kot predstavništvo Slovencev.

Takole je začel: Mi smo mislili, da je Pribečević slabši kot Korošec, pa je mino boljše kot le-ta in boljše kot radikali... Ako bi se Korošec ne vzdrževal s takimi ukrepi, s kakršnimi vzdržuje radikale Boža Maksimović, bi on propadel. Zlorabe državne oblasti so vzdrževale Korošca (Baltić in Pirkmayr. — Op. ur.).

Dalje govori Radič: Pri klerikalcih je tako, da naj se nekaj napravi za Kranjce, drugi narod se nas ne tiče. Klerikalci so impotentni, so okrnjeni na pameti in možganih. Oni hočejo vse vtakniti pod papeževo kapo. Oni v duši smatrajo, da bi bilo bolje, da bi Slovenija ostala pod Avstrijo ali da bi se razdelila med Avstrijo in Italijo, da bi tako zavarovali svojo vero. To je velika naša nepravilna in velika nesreča bi bila, če bi bilo več Slovencev v naši državi!

»Jutarnji list«^c priobčuje iz Radičevega govora še to-le: »S«^c imamo v vladi klerikalce, ki ščitijo pape in cerkev. Delali bodo na to, da zlorabe in nedovoljena dejanja vzdržijo Korošca kakor se radikali drže z zlorabami in nasiljem... Vsak klerikalec je okrnjen na možganih...«^c

Perfidije zgornjih stavkov so tako nizkotne in grde, da jih ne moremo huje ožigosati, kot da jih take, kakršne priobčujejo Radič prijazni listi, priobčujemo.

Odgovor na radičevske napade.

Na Radičeve in dr. Šibenikove napade je odgovoril neki poslanec Jugoslovanskega kluba dopisniku zagrebskih »Novosti«^c sledeče:

V obrambi novega narodnega kmetijskega kluba se je dr. Šibenik spomnil tudi SLS in ji zopet očital klerikalizem, SLS ni klerikalna, ni verska, ni cerkvena, ampak izrazilo politična stranka s točno odrejenim kulturnim, ekonomskim in socialnim programom, ki ga je sama svobodno izdelala in se vsled tega ne more govoriti o kakih njeni ozkoslovi politiki, ki naj bi zahtevala ekskluzijo in izolacijo vernikov, ki morajo verovati v svoje voditelje, ampak je ta politika zasnovana širokopolezno ne na osnovi vernikov, ampak pristašev, ki verjamejo svojem voditelju toliko, kolikor zaupajo v program, ki ga voditelji proglašajo in izvajajo. SLS ni zgrejena na nikakih čustvih (Radič očita versko čustvo), ampak na intelektu, na prepričanju. Mislim, da ravno radičevci nimajo nikake pravice, drugi stranki očitali politike čustev, ker je pri njih vsakodnevno razpoloženje in čustvo njihovega voditelja Radiča edina stalna točka v delu stranke. Dr. Šibenik se je izkazal za silno slabega teologa, ko je trdil, da vera temelji na čustvih, a ne v prvi vrsti na razumu. Ne bomo z dr. Šibenikom razpravljali o tem, kaj je klerikalna avtonomija, ki, kakor on trdi, ne zahteva izenačenja davkov ampak samo oblastne finance in samoupravno uradništvo, ker je polemika mogoča le tam, kjer se nasprotnik poslužuje cele resnice in ne običajnih polemičnih domislic. Vztrajamo pa na svojem prejšnjem stališču, da je Radičeva stranka nevarna za državo in red, ker ruši povsod, kjer more, njeno avtoriteto in politično moralo.«^c

»Novosti«^c prinašajo to obsodbo Radiča in njegove politike brez pripombe.

No torej!

Z debelimi črkami pod napisom »Energičen ukrep ministra saobraćaja«^c prinaša »Jutro«^c vest o upokojitvi generalnega direktorja železnice Mihajla Ilića in komentira: Dočim je kleroradikalna večina stranke Popovičev predlog, je minister Milosavljević izvajal konsekvence ter penzioniral enega glavnih krivcev adamovske afe... Tako je vsaj v tem oziru zmagalo stališče SDS in ostal h opozicijskih strank, ki so podpirale predlog dr. Popoviča.

Kar tudi nas veseli; toliko bolj, ker smo sigurni, da se bo pod kleroradikalno vlado proti korupciji še marsikaj ukrenilo, kar bo Popovičev predlog postavilo še globoko v senco.

Toda to ni najveselejše na tej stvari. Najveselejše je to, da mora »Jutro«^c zdaj pohvaliti ministra-generalu, na katerega je toliko zabavljalo. Kako je napadalo dr. Korošca radi tega generala!

In ko se »Jutro«^c v svojem uvodniku nad vladno SLS tako izraža in jej očita, da je adamovsko afero zakopala in osramotila vso našo državo, pa istočasno poroča o tem protikorupcijskem aktu prometnega ministra, ki je član iste kleroradikalne vlade. No torej ta kleroradikalna vlada le še ni vzela korupcije pod svojo zaščito in vladna SLS le še ni adamovske afe zakopala.

ne najde izhoda; ne stoji za politiko velikih besed, marveč sporazum kakor hitro mogoče tudi tuja. Tako naj bi po pameti tudi na Poljskem.«^c

No, navsezadnje pa morda ta promeln minister general, s katerim je »Jutro«^c naenkrat tako zadovoljno, ne spada v kleroradikalno vlado, ampak je to pristen SDS-arski minister SDS arske vlade? Nič ne bo čudnega, če ga »Jutro«^c danes ali jutri proglasi za svojega človeka, vsaj prikrilo je svoje poročilo že tako zvito, da bodo na vni braveli res verjeli, da je to minister, ki dela na svojo pest in je z vlado, katere član je, pravzaprav skregan. In če se najde samo en abeten človek, ki tako neumnost verjame, »Jutro«^c jo ne piše samo radi tega enega. Vsakemu svoje. Temu se pravi napredna žurnalistika.

Protest Slovencev.

Ce se je dala dobiti SLS za sekundanta v obrambi korupcije, Slovencev te grdobije noče in ne more vzeti na svoje rame — tako protestira »Jutro«^c v imenu Slovencev.

»Jutro«^c protestira v imenu Slovencev! Tisto »Jutro«, ki Slovencev sploh ni nikoli poznalo in pripoznalo, ki je slovenstvu odkrilo vsako eksstenčno pravico in ga proglašilo za separatistično in protidržavno. To »Jutro«^c protestira zdaj v imenu slovenstva proti korupciji. Na, če to ni korupcija, kaj pa je potem korupcija?

Tigri, ki pojejo!

To so seveda klerikalni tigri. In je povsem naravno, da »Jutro«, ki sliši klerikalno travo rasti, sliši tudi klerikalne tigre peti. Tako se zgodi — piše »Jutro«^c — da danes v Belgradu govore prav nepovoljno o vseh Slovincih, čez vrzi njihovim lačnim tigrom malo kost, pa zepajo rešilno pesem celi korupciji...

Ker je »Jutro«^c zadevo iz anketnega odbora preneslo na prirodoslovno polje — v istem članku piše tudi o svinjarjah in o curku smrdljivega blata, ki je brizgnil na Slovence (to je namreč tisti znani cekin, ki se v gotovih rokah tako čudno izpreminja) — moramo tudi mi v »Jutro«^c razumljivem jeziku na to odgovoriti, da SDS-arski predlog, stavljen v anketnem odboru, ne bi po svojem učinku korupcije prav nič zatrl, ampak bi samo izrjoveče muhe naredil brenččega slona ali pa narobe: iz slona, ki brenči, muho, ki rjove. Kar je res vseeno, kakor je tudi vseeno, ali »Jutro«^c piše danes proti korupciji ali pa ne piše. Ne eno ne drugo ne bo korupciji ravno tako nič škodovalo, kakor Slovenski banki ves tisti denar nič pomagal, ki ga je založila za »Jutro«. Skrahirala je zato vseeno.

7500 najrevnejših davkoplačevalcev v Sloveniji oproščenih dohodninskega davka.

Prvi dan, ko je stopila SLS v vlado, je storila veliko delo za najrevnejše davkoplačevalce v Sloveniji. Dasi je nova vlada dobila že na miri izdelan državni proračun, ki ga ni bilo mogoče bistveno več izpreminjati, vendar so naši ministri z odločnim nastopom dosegli pri finančnem ministru, da je zvišal eksstenčni minimum od 5000 na 6000 Din, da bo torej odslej plačal dohodnino le tisti, ki ima najmanj 7000 Din letnih dohodkov.

Nasprotni listi hočejo ta uspeh SLS osmešiti, češ saj to ni nič. Njih ni sram, čeprav oni sami, ki so bili v vladi, tega niso mogli doseči, vendar vpijejo sedaj proti SLS.

Zato smo se pobrigali kako ta uspeh pobliže izgleda, kakšen bo dejanski učinek. Ugotovilo se je, da je bilo lansko leto 11531 davkoplačevalcev, ki so imeli letne dohodke ocenjene na 5000 do 6000 Din. Število teh se v bodoče ne more zvišati, ker pridobitne zmognosti padajo. Pač pa je gotovo, da bosta dve tretjini teh davkoplačevalcev v bodoče po za lugi SLS oproščeni dohodnine. To se pravi 7500 najubožnejših davkoplačevalcev je SLS rešila dohodnine že prvi dan, ko je stopila v vlado.

Velika župana v Ljubljani in Mariboru

Zagrebski »Obzor«^c in »Jutarnji list«^c prinašata iz Ljubljane tole brzojavko:

Kakor doznavamo, je SLS dobila od radikalov tudi glede velikih županov svojo politično koncesijo, toda ker je sedanji položaj vlade v Belgradu zelo mršav, so se pojavile težkoče glede osebnosti, ker nihče noče prevzeti velikega županstva za kratek čas, potem bi pa šel v penzijo. Upravni uradniki raje ostanejo na svojih mestih, kakor da bi prežgodo zapustili pisarno, med ostal mi osebnosti pa, ki niso upravni uradniki, jih je zelo malo, ki bi bili primerni in pripravljeni sprejeti to mesto.

Zadnjič smo ugotovili, da se »Jutro«^c norčuje iz »klerikalnih statistov«^c v vladi, ki n t uprave v Sloveniji ne morejo izpremeniti Danes objavljamo gornjo brzojavko in ugotavljamo, da se iz dejstva, da SLS ni tako, prvi dan vrgla sedanjih velikih županov na cesto, ves liberalizem v Sloveniji norce brije.

Ta ugotovitev nam bo namreč še silno prav prišla. SDS in radičevcem go bomo prav vsaki priložnosti lahko pomolili pod nos. Glede velikih županov naj bodo oboji zaenkrat še pomirjeni. SLS dela po svojem načrtu in ni najmanj voljna kopirati metod dr. Gregorja Žerjave.

Kaj se godi doma

Proslava 1100 letnice rojstva sv. Cirila.

LJUBLJANA.

Zadnja nedelja je bila nedelja velikih slovenskih apostolov. Po vsem svetu so ga proslavljali. Tudi Slovenija in Ljubljana nista zaostali. V Ljubljani se je vršila jutraj slovesna služba božja, zvečer pa akademija v »Unionu«. Obširna, okusno okrašena unionska dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička — dokaz, da je v našem ljudstvu globoko ukoreninjeno čiščenje slovenskih bratov. Med udeleženci smo opazili škola dr. Antona Bonaventuro Jegliča in mnogo odličnih zastopnikov slovenske in ruske inteligence.

Trije dijaki so z globoko občutenimi deklaracijami proslavljali velikega slovenskega apostola sv. Cirila. Pevski zbor glasbenega društva »Ljubljane« je pod vodstvom novega dirigenta g. A. Dolinarja zapel dve slovenski in tri ruske skladbe. Ruske cerkvene skladbe (Cajkovskega, Arhangelska in Grečaninova) je izvajal tako dovršeno, da so bili navzoči Rusi kar očarani. Z izvrstnim izvajanjem ruskih cerkvenih skladb na prireditvah Apostolstva sv. Cirila in Metoda si je »Ljubljana« pridobila ugled tudi zunaj mej naše domovine.

Glavna točka programa je bil slavnostni govor P. dr. Hugona Brena frančiškanskega reda, ki je uvodoma poudarjal, da če je bilo lani sveto, je letos slovensko sveto leto. Slovanski zgodovinarji trdijo, je nadaljeval govornik, da sta bila sv. Ciril in Metod največja moža svoje dobe. To ni slovenska bahavost! Njuna velikost je ožarjena s tragiko, da nista mogla do konca izvršiti svojega apostolskega dela, ker sta bila v svojih vzvišenih idejah o krščanski vesoljnosti in edinstvi preveč osamljena. A v tragiki je njuna veličina še sijajnejša.

Govornik je nadalje v svojem izvorno zasnovanem govoru, dovršenem po vsebini in obliki, opisal vse njuno življenje: njuno mladost, njuno misijonsko delo, boj z Nemci, razjašnjevanje v Rimu, Cirilovo smrt itd.

Končal je svoj govor s pozivom na delovanje za idejo Apostolstva sv. Cirila in Metoda, katero izvršuje oporoka sv. Cirila, ki jo je dal Metodu na smrtni postelji, ko je videl, da ne more nadaljevati sam svojega započetega dela:

»Oj Gospod, moj Bog, usliši moje molitev, in ohrani čredo zvesto Tebi, ki si jo izročil meni, ne godnemu in nevrednemu služabniku Tvojemu. Reši jo brezbožne in poganske zlobe tistih, ki Te zasramujejo in pomnoži svojo Cerkev z novimi učenci in združi vse v edinstvo. Stori izredno ljudstvo složno in edino v resnični veri in pravi veroizpovedi.«

Sedaj je čas, da delujemo za idejo cerkvenega združenja pravoslavnih z nami katoličani, za kar smo posebno mi Slovenci poklicani, ker smo združeni v eni državi s pravoslavnimi brati.

Pozdravil je g. dr. Grivca, kateri nam je prinesel idejo Apostolstva sv. Cirila in Metoda iz Velehrada. Končal je z vzklikom: »Vsi na delo za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda!«

Navzoče občinstvo je z navdušenim odobravanjem pokazalo, da se je res vnelo ob ognju, ki je prešinjal govor učenega, a skromnega gospoda.

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chyvre
Bouffols - Paris

Katastrofalen požar v Mariboru.

V Mariboru je divjal smučič katastrofalen požar, ki je skoro popolnoma upepeljil električno tovarno žarnice »Volta«. Ogenj je nastal iz sedaj še nepojasnjenega vzroka v tovarni sami. Ko je poslovoval ob pol 7. zvečer tovarno zaklenil, je bilo povsod še vse v najlepšem redu. Eno uro za tem pa je čuvaj opazil skozi okna rdečo svetlo ognja. Komaj je preteklo nekaj minut, se je že prišel valiti dim, takoj nato pa so švigali plameni vrh strehe in hipoma je bila vsa streha v plamenu. Plameni so švigali visoko v zrak in s svojo rdečo svetlobo osvetlili vse koroško predmestje. Med plameni so

MARIBOR.

Se je v naših ljudeh onega svetega ognja, ki ga takle dogodek razpiha v mogočen plamen. In tako je tudi Maribor v nedeljo manifestiral za veliko idejo našega časa, za največjo, za ciril-metodijsko!

Prvi del proslave se je izvršil dopoldne v stolnici, kjer je škof dr. Andrej Karlin ob veliki asistenci opravil sv. daritev. Službe božje se je udeležilo številno ljudstvo, ki je z vnmemo poslušalo primerno pridigo kanonika g. dr. Vrabra. Vsa katoliško zavedna društva so se udeležila službe božje po zastopstvu in z zastavami, katerih je bilo 10. Ob sklepu službe božje je moški zbor »Mariborac« zapel himno sv. Cirila.

Dopolodne ob 5. uri pa je bila v dvorani Združeno-gospodarske banke slavnostna akademija, ki je imela namen seznaniti široko javnost s ciril-metodijsko idejo, ki jo je zasadi med nami naš Slomšek in ji pripravil skrbno roko, da jo čuva in vzgaja: bratovščino sv. Cirila in Metoda. Udeležba je bila prav častna in mnogo odličnih govorov se je udeležilo akademije, tako: prošt dr. Matek, prelat dr. Tomažič in vsi člani kapitla, mariborska duhovščina, mestni župan dr. Leskover z gospo soprogo, prosvetni šef dr. Poljanec, gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek in še mnogo drugih odličnih govorov, ki so zanimajo za ta versko-kulturni pokret.

Občinstva pa je bilo toliko, da je dvorana zopet pokazala svoj nedostatek, da je za take naše prireditve premajhna. Mnogo jih je moralo oditi, ker niso več dobili prostora. Vsled tesnobe in natlaččenosti tudi ni bilo mogoče rediteljem vzdrževati popolni red, kar so prizadeli radevolje oprostiti.

Uvodne besede je izpregovoril g. dr. Cukala, bogoslovni ravnatelj in predsednik bratovščine sv. Cirila in Metoda, ter poudaril, da je dandanes ravno to delo za zedinjenje najprvo in najvažnejše delo katoliških Slovencev, da nas bo ravno to delo po vzgledu Slomškega in po njegovih navodilih moralo voditi do sreče, da si bomo s tem delom izprosili od Boga milost, da bo Slomšek čimprej čudežno povlečen.

Obširno predavanje g. dr. Kovačiča je podalo jasno in nepristransko orisano sliko časovnih razmer, v katerih sta živela in delovala sv. Ciril in Metod. Ob sklepu predavanja so še skiptične slike pokazale razne znamenitosti, ki spadajo zraven. — Pevsko društvo »Mariborac«, ki kljub velikim težavam rado ustreže, da s petjem poveličuje na naših prireditvah velike ideje, da prinaša ognja in vznjuba ljubezen zanje, nam je s pesmijo »Samo nje« poudarilo, da je vse delo za zedinjenje pod varstvom in vodstvom Bogorodice Marije, s himno sv. Cirila pa, da je pod priprošnjo sv. bratov Cirila in Metoda. »Mariborac«, ki pod vodstvom kapelnika G. Gašpariča častno vrši svoje naloge, želimo kar največje vsestranske zasluge, posebno še, da bi se njegove vrste pomnožile s starejšimi našimi pevci in pevskami. Dijaštvo iz dij. semenišča nam je občuteno odigralo prizore smrti sv. Cirila.

Prireditve, ki je trajala dve in pol uri, je veliko pripomogla, da bo ta ideja prešla v naše mišljenje in v ostanje in da bomo kot člani bratovščine sv. Cirila in Metoda šli vsi na delo za združenje!

se dvigale žarnice in v zraku eksplodirale s pohom. Ogenj se je pričel razširjati skoro že na sosednja poslopja, da niso še o pravem času prišli gasilci. Drugače bi bil v nevarnosti ves kompleks hiš na Vodniškem trgu in v Koroški ulici. Obudovanja vredna je poštvalnost in pripravljenost mariborskih gasilcev. Ko se je opazil požar, je prišel biti plat zvona in zvoniku stolne cerkve. In takoj po prvih udarcih zvona je že prišel na mesto požara prvi mestni avtomobil in kmalu na to še drugi in tretji. V nekaj minutah so bile napelane cevi od hidrantov in močni curki pod prit-

skom 16 atmosfer so pričeli brizgati vodo v goreče objekte. Nekaj cevi pa je varovalo sosednja poslopja, katerih se je že prijel plamen.

Gasilci so najprej pogasili pri vratih in oknih, nato pa razbili vrata in udri v notranjost. Bila je velika nevarnost, da eksplodirajo jekleni baloni, napolnjeni z dušikom. — Gasilec pa se je posrečilo to preprečiti ter tako odvrnil katastrofo, ki bi gotovo zahtevala nekaj človeških življenj. Po polurnem napornem delu se je gasilkim posrečilo ogenj udušiti.

Nova 'junaštva' Orjune.

NAPAD NA MIRNO VESELICO Z REVOLVERJI IN BOMBAMI. — ORJUNASI TEPENI, RAZOROŽENI IN ZAPRTI V OBCINSKO KEJHO. — TUDI MARIBORSKA ORJUNA NAJ SE RAZPUSTI.

Orjuna je dala zopet nov povod, da se z njo temeljito obračuna tudi v mariborski oblasti. Dogodki v št. Lovrencu na Pohorju od sobote na nedeljo so pokazali vnovič, da pomeni višek delovanja Orjune le nasilje in pretepaštvo, da ji ni svet zakon, da nima respekta tudi ne pred zakonitimi čuvarji javnega reda. V soboto, 12. t. m. se je vršila v št. Lovrencu v gostilni Novak planinska veselica. Orjuna iz Maribora, Studencev in Ruš je hotela to veselico razbiti. Nad 20 oboroženih orjunav se je odpeljalo z večernim vlakom proti št. Lovrencu. Ponoči so se podali s postaje v trg. — Okrog pol 12. ponoči pa so se pojavili na veselici. Hoteli so, kakor pred leti, sedaj zopet z nasiljem razgnati udeležence. Udeleženci pa so se zadržali popolnoma mirno, pač pa so poklicali na pomoč orožnike, ki so takoj prišli, da zaščitijo mirne tržane in napravijo red. Orjuna pa se tudi pred orožniki ni hotela umakniti in je s krikom navalila

Ogenj je povzročil velikansko škodo. Uničeni so vsi stroji in aparati, razne kemikalije in velika zaloga žarnic. Ostala je edino še mehanična delavnica. Na kraj požara je prihitela tudi četa vojakov, da bi pomagala v slučaju potrebe. Omeniti moramo tudi poštvalnost policije, ki je vzdržala vzoren red ter preprečila, da niso množice radevednežev motile gasilcev pri napornem delu. Škode zoenkrat še ni mogoče preceniti, vendar je tovarna krita z zavarovalnico.

nanje. Ti so bili, prisiljeni poseči po orožju, njim so se pridružili tudi kmetje in drvarji, in tako se je vnela pred gostilno pravcata bitka. V temi so pokali revolverji, kar sta nenadoma z velikim pokom eksplodirali dve bombi, katere so vrgli Orjunasi. K sreči ni bilo nobenih človeških žrtv, ker sta bombi prileteli v zid in samo tega poškodovali. Vendar tudi bombe niso nič pomagale, bili so skoro vsi prijeti in zaprti v občinski hiši. Samo nekaterim se je posrečilo, da so zbežali in celo noč tavalji po gozdovih. Orožniki so drugo jutro zaprte orjunaše, razen dveh glavnih krivcev, izpustili. Oba aretiranca pa so prepeljali v zapore mariborskega sodišča. Orjunašem se je našt ponesrečilo. Upamo, da je to njih zadnji poskus javnega nasilja. Splošna zahteva je, da se tudi v mariborski oblasti Orjuna razpusti, ker je njeno delovanje sramota za ves kulturni slovenski narod.

Divjaški zločin.

Služaji velike podivjanosti, ki privede človeka do tega, da vzame človeku življenje, v tihi prekmurski krajini niso pogosti, zato tem bolj pretrese človeka, ko se le odigra tak dogodek. Slučaj, ki se je zgodil v Tokovcih, je nad vse pretresljiv. Stara in mlada sta živela pri hiši. Mlada sta hotela dobiti do rok posestvo, ki ga je imel v rokah še oče. Zahtevi se je pridružila tudi mati — žena starega in je zlasti ona pritiskala na njega, da odstopi gospodarstvo mladima. Nekega večera je zopet navajala na njega in mu zapretila, da ga ubije, ako se ne uda. Oče je ostal pri svojem. A tudi stara ni ostala le pri grožnji. Ponoči je izvršila svojo nakano in je spečemu možu prerežala vrat. Ta je takoj izdihnil. Zločin so hoteli zakriti in so umorjenega na dvorišču zakopali v kup tresk. Pozneje pa so ga hoteli zanesi še na bolj varen kraj. Sreča zločincem ni bila mila. Sosedom se je čudno zdelo, da starega ni iz hiše, dasi je prej vsak dan prišel po tobak za čikanje. Stvar je prišla tudi orožnikom do ušes in ti so začeli z raziskovanjem. Soba je pričala, da je tekla kri, kajti stene so bile okrvavljene. Razen tega so v peči našli okrvavljene cuje. Začelo se je izpraševanje, ki je dovedlo do izpovedi, da je v gnoju zakopan škaf s krvjo in okrvavljena slama iz postelje. Žena zločinka ni tajila, povedala pa je, da je hči nedolžna. Svojeja dejanja ni obžalovala. Nasprotno — kar neverjetno — pela je! Bržčas žena ni čisto normalna.

Usodepoln beg pred policijo.

V noči od nedelje na ponedeljek je nastal v Turški kavarni na Grajskem trgu pretep med lastnikom kavarne ter bratom Konradom in Francem Pongračič, ki sta se zavzela za svojo sestro Marijo, katero je hotel lastnik vreči iz lokala. Konrad Pongračič je med pretepom razbil po lokalu z lesenim kolom, katerega je pobral na dvorišču. Lastnik je poklical policijo, pred katero sta oba razbijača še prvočasno pobegnila. Konrad Pongračič je bežal na kolodvor, od tam pa je najbrže hotel pobegniti preko železniškega mostu na Pobrežje. Malo pred mostom ga je zadela nesreča. Privozil mu je nasproti dunajski brzovlak, kateremu se ni mogel pravočasno umakniti in lokomotiva ga je z vso močjo zadela ter vrgla ob stran. Dobil je težke poškodbe na glavi, da najbrže ne bo okreval. Strojevodja je opazil, kako je stroj podrl na tla nekega človeka, ter je na postaji to javil, nakar so

naši Pongračiča ležati v nezvesti pred vhodom na most. Policijca je bila rešena postaja, ki je ponesrečenca takoj prepeljala v bolnišnico.

„Socialna kultura“ -- priloga „Pravice“.

»Krekova mladina«, zavedajoča se svoje velike in težke naloge v delavskem pokretu, bo začela v »Pravici« izdajati mesečno prilogo »Socialna kultura«. S to prilogo zasleduje predvsem trojni namen:

1. Delavsko mladino hoče vpeljati v svet katoliških načel, ji razložiti faktorje, ki vplivajo na oblikovanje družbe in gospodarstva, in ji pokazati pot, ki edina vodi delavske sloje v boljšo b. dečnost.

2. V starih delavcih-borcih hoče poživiti ideje krščanskega socializma in s tem njihovo borbenost še povečati.

3. V naših katoliških krogih često padajo očitki, da so krščanski socialisti preveč marksistični. Njim hoče dokazati, da so v zmoti in da ta zmotna temelji na dejstvu, da ne napredujejo v študij socialnih problemov, ampak da nazadujejo. Bodočnost pa nujno zahteva, da krenemo na drugo pot, nazaj v dobo, ko je še živel in budil naš evangelist dr. Krek.

Obra navala pa se bodo tudi splošna pereča socialna vprašanja, tako da bo to poljudno pisano prilgo s pridom čital vsakdo, bodisi delavec, kmet ali inteligent.

Krščanski socializem zahteva spremembo vsega socialnega življenja — tudi izobrazbe in kulture, ki mora postati socialna. Naš človek mora biti socialno izobražen. Zato se bo prga namenu odgovarjajoče imenovala »Socialna kultura«.

Ideje krščanskega socializma morajo priti v kri in meso predvsem slovenskega delavstva: delavec krščansko socialističen, kmet obrtnik in izobraženec pa krščansko socialen. To je geslo, katerega bo zastopala »Socialna kultura«.

Katoliško javnost vabimo ne le k naročbi »Pravice« (uprava: Jugoslovanska tiskarna, koportžni oddelek, Poljski nasip 2 — mesečna naročnina 5 Din, četrtletna 15 Din), ampak tudi k sodelovanju (uredništvo: Ljubljana, Sani trg 2). Logična posledica tega bo boljše spoznavanje krščansko socialnih idej in ciljev krščanskega socialističnega gibanja.

Politika in morala.

Izza svetovne vojne je postalo vprašanje: ali je država kot celota vezana po moralnih zakonih ali ne — pereče in aktualno. Odkar je namreč spisal Niccolò Machiavelli svoje zloglasno in toli proslavljeno delo »Il principe«, kjer zagovarja tezo, da sme knez v interesu države iti preko moralnih zakonov, je ta misel, kljub temu, da nikoli ni manjkalo ostrih nasprotnikov, našla vsepovsod mnogo privržencev. V polpretekli dobi so nam najbolj znana imena Fichte, Hegel, Ranke in Treitschke. Zlasti je poslednji kot dolgoletni profesor na berlinski univerzi misel, da je država v bistvu le moč in zopet moč, zagovarjal na celi črti in prožal vso nemško mladino svojega časa s temi načeli.

Zmolnost tega načela je dokazala vojna v naravnost grozni luči zlasti za Nemce.

V povojni literaturi so o tem velevažnem vprašanju pomembna zlasti imena: Fr. W. Foerster, Ernst Rolf in Friderik Meinecke.¹ Foerster rešuje problem politike in

morale zelo enostavno in določno, brez kompromisov in izjem. Veljavnost moralnih zakonov ne more prenehati pred ministrstvi, pred kabineto notranjega ministrstva ali finančnega. Politika spada v vsem obsegu pod moralni zakon in državnik z dvojno vesljo: državno in zasebno, je po njegovem nesmisel. Celu preteži pogin države tega ne more in ne sme predrugačiti.

Foerster takole izvaja: »V žrtvovanju individualne sebičnosti je utemeljen postanek in življenje države; ta duh poštvalnosti se more le tedaj ohraniti in razvijati, če država kot celota premaga kolektivno sebičnost in se višjim močem brezpogojno pokorava, da se ne boji vsled posledice poštenosti, zvestobe, pravičnosti v očeh sveta poginuti; zakaj živele bodo le države, ki so odločene v takih okoliščinah tudi umreti; prevladnost ne bo pripustila padca in pogina onih, ki s toliko moralno energijo žive najgloblji razodetjem, ki jih je človek doumil, da se povsopne iz živalskega v višje.« Foerster skuša to svojo tezo utrditi z dokazi iz žive zgodovine in poudarja še, da bo moral biti državnik bodočnosti globoko uverjen, da je prav on s svojim na daleč segajočim zgledom in vplivom najvažnejši ljudski vzgojitelj.

Ernst Rolfi zavrača z vso energijo izvajanja Foersterjevega in trdi, da nje-

govni dokazi niso stringentni ter uvaja kot argumentum ad hominem perfidno, zunanjo politiko Friderika II, ki je s svojo modro notranjo politiko saniral sproti morebitne zle vplive prve. Preč priznava, da je gotovo razmerje med politiko in moralo; toda Foersterjevi nazori se ne dajo vzdržati. Pridružuje se tezi Treitschkeja, da je elementarni življenjski nagon vsake države — volja imeti moč. Zaeno pravi, da ni stvar etike dejati predpise, temveč le opisovati. Zaključek njegovih izvajanj kulminira v tezi: da je možno v problemu politike in morale le posredno vplivanje, ki se more prav polagoma izvršiti.

Meinecke skuša nad obema lavirati. Sicer zavrača Foersterjeve absolutne zahteve, priznava pa, da so njegova izvajanja dober protiutež proti proslavi gole sile in moči. Vsekakor pa se mora moderni politik danes veliko bolj ko kdaj prej zavedati imanentne meje državne sile. Država se ne sme več povečevati in zveza narodov, delo za svetovni mir, se mora vse bolj resno presoati, kot se je to storilo dosedaj. Vendar pa se nikakor ne more odločiti, da bi državne posle podredil moralnim zakonom, temveč sklepa: da mora državnik naših dni nositi v srcu Boga in hudiča, da ne zmaga v njem zli demon državne oblasti, katerega pa tudi ne sme in ne more popolnoma zatajiti...

Schuster S. I. v omenjenem članku »Stimmen der Zeit« (glej opombo) se zavzema predvsem za subtilno razločevanje vprašanja samega, in nato izvaja, da je politika osebnost, in kot tak podvržemo eo ipso moralnim zakonom. In kot vsako delovanje je tudi njegovo politično udejstvovanje v sferi morala. Istotako je cilj države per se nraven. Posledno je tudi državna oblast plod človeške volje in kot tak nraven produkt osebnosti. Torej je tudi vsako izvajanje politikov, češ, da se mora v politiki razločevati med posebnimi in državnimi posli — zmotno. Morala je za vse obvezna. Pač pa ima država čisto naloge, ki jih privatnik ne more imeti in tu je potem pač razlika, tudi v normah za politično vodilno osebnost in za zasebnike. Tako sme država tuintam tolerirati zlo in krivdo spriči višjih ciljev, ki so še v dalji in sme celo marsikaj podvezti, kar do takih razmer vodi. Seveda pa sredstva na noben način ne smejo in ne morejo biti zla ali kakorkoli ne soglašati z nravnimi zakoni.

Glavna stvar je, da so danes Machiavelljeva načela v principu zavržena in da prevladuje vedno bolj tudi v državnih zavestih odgovornosti, svede pa nudijo same principi kraljevstva Kristusovega dovolj trden jezik pravi vsaki samovolji vplivnih političnih nosti.

Dr. R. L. F.

¹ Primerjaj v »Stimmen der Zeit«, 57. let. 3. zv., članek I. B. Schusterja S. I. o tem vprašanju. In pa še izvrstno knjigo prof. dr. Karl Vorländer, Von Machiavelli bis Lenin. (1926.)

Dnevne novice

Ljubljana

★ **Apostolstvo sv. Cirila in Metoda** je v zvezi z lavantinsko Bratovščino sv. C. M. v vse župnije razposlalo svoje glasilo *Krajstvo božje*. Novi časopis splošno jako ugaja; ljudstvo ga bo rado čitalo. Priporoča ga tudi izredno nizka cena. Ker je novi časopis važen za izobrazbo in za versko življenje našega ljudstva, zato prosimo gg. duhovnike in voditelje krajevnih organizacij, naj preberejo prvo številko in naj ljudstvo opozore na poljudni časopis. Na deset plačujočih članov ACM se pošilja po en izvod brezplačno. Poverjeniki ACM naj v treh tednih sporoče upravi, koliko izvodov žele dobivati.

★ **Iдриjski g. dekan msgr. M. Arko** je v goriškem sanatoriju že toliko okrevljal, da bo mogel v nekoliko dneh zapustiti sanatorij in se vrniti v Idrijo.

★ **Umrli** je včeraj popoldne na Ježici g. Franc Dobnikar, posestnik in mesar, v 60 letu svoje starosti. Bil je daleč naokoli spoštovan in priljubljen ter vseskozi zvest pristajaš SIS in podpornik naših društev. Pogreb bo v sredo popoldne ob pol 4. Svetila mu večna luč, preostali pa naše iskreno sožalje!

★ **Ravnateljstvu državnih železnice v Ljubljani**. Novinarji smo prejeli iz prometnega ministrstva legitimacije za znižano vožnjo. V legitimacijah se glasi da imamo na podlagi čl. 33 Pravilnika o povlaščenosti vožnji od 13. jan. 1927 »prava na vožnjo uz platu 25 od sto od redovne tarife.« Ko pridem na kolodvor A. ter zahtevam četrtinsko karto, mi je nečeto dati, češ, da plačajo novinarji 75 odstot. normalne vožnje. Na kolodvoru B pra. jo, da je legitimacije brez pomena, ker ni še nobene naredbe glede vožnje novinarjev, na kolodvoru C so pa v veliki zadregi, ker legitimacija je pravilno izstavljena, toda uradnik je docela nepoučen o tej zadevi in ne ve, kaj bi storil. Tako nepoučenost železniškega osebja upravi ne dela časti, posebno še, ker je bil zadevni pravilnik objavljen v »Službenih novinah« in tudi v »Uradnem listu« za ljubljansko in mariborsko oblast ter je stopil v veljavo že 1. februarja. Od železniškega ravnateljstva prosimo pojasnila, zakaj se ta pravilnik, sprejet od ministrskega sveta ne upošteva v področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

★ **Naročnikom Peveca**. Na razna vprašanja sporočamo, da bo izšel »Pevec« (št. 1—2) še tekom februarja. Zamudil se je nekoliko zaradi sprememb v uredništvu. Ponovno pa spet prav posebno pozorjamo, da se more v bodoče naročiti opev enega izvodov Peveca poljubno število notnih prilog; ta novost bo posebno obveselila pevske zbornice, ker si bodo mogli poleg 1 Peveca nabaviti za vsakega člana notno prilogo in si tako prihraniti prepisovanje. Naročitev vsaj enega »Peveca« je za vse zbornice obvezna. Sporočite torej takoj, koliko listov in koliko prilog želite prejemati. Naročnina na en izvod s pevske priloge znaša letno 30 Din. vsaka nadaljnja pevska priloga stane letno 15 Din. Uprava, kakor doslej: Ljubljana, Miklošičeva c. 7, uredništvo pa: Florijanska ulica 18.

★ **Kdo nastopi v nedeljo** na orlovski mladinski akademiji ob pol 4 popoldne v Ljudskem domu: Orlič in Orličice iz Trnovca, iz Šent Vida, z Viča, od Sv. Jakoba v Lj., iz Most ter mladeži iz Ljubljane in Dev. Mar. v Polju.

★ **Odličan popotnik na brzoparniku »France«** francoske parobrodne družbe. Dne 29. decembra 1926 je odpotoval iz Havre v Ameriko na brzoparniku »France« Karl, švedski princ, ki je vodstvu francoske parobrodne družbe poslal nastopno zahvalo: »Radio S. S. »France« na poti v New York Sprejmite vsi skupaj mojo zahvalo za krasno in ugodno potovanje na Vašem veličastnem parobrodu »France«. Zivela Francoska in njena prekoceanska parobrodna družba »Cie. Gle Transatlantique!« — Princ Švedov. — Imenovana francoska parobrodna družba Havre—New York je tudi nam Slovincem dobro poznana ter se je naši potniki v Ameriko zaradi ugodne vožnje in izborne postrežbe najštevilnejše poslužujejo.

★ **Pomlad**. Iz Fare ob Kolpi smo prejeli par zvončkov in nekoliko teloha, ki ga je nabral naš dopisnik ob Kolpi, kjer nimajo nič snega.

★ **Uprava Invalidske zadruge**, katere vodi v imenu osrednjega odbora U. R. J. prvo veliko invalidsko loterijo, prosi vse one, katerim so bile poslane srečke, da jih obračunajo ali pa vrnejo na naslov Invalidske zadruge v Belgradu, Moravska II, najkasneje do 1. marca t. l., ker se bo vršilo žrebanje brezpogojno dne 6. marca t. l.

★ **Spomenico Zveze planinskih društev** kraljevine SHS je izročila pretekli teden delegacija Zveze planinskih društev ministrskemu predsedniku Nikoli Uzunoviću in prometnemu ministru Milosavljeviču na podlagi sklepa izrednega kongresa Zveze planinskih društev v Belgradu. V spomenici so navedene vse zahteve, ki se tičejo znižanja voženj za člane planinskih društev naše države.

★ **ITO** — zobna pasta najboljša.

Ing. Gvidon Gulič:

Parni stroji in parna turbina.

Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov. — Vezana knjiga stane 80 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Maribor

□ **Mariborski socialisti** so v zadnji obč. seji stavili predlog, da se vpelje v vseh mestih v Sloveniji, tudi v Ljubljani, Celju, Ptuj in Mariboru za občinske volitve čisti propore, kakor velja na deželi. Socialisti so se šele zdaj spomnili na to. SLS v Mariboru je že pred enim letom stavila to zahtevo na višje mesto, ko se Bahun o tej zadevi še niti sanjalo ni. G. Bahun! Dosti prepočasi hodite za nami!

□ **Demokrati in socialisti** igrajo pod enim klobukom. Pretečene dni je »Jutro« sponašalo g. župana dr. Leskovarja, da zasluži glasom proračuna na leto 6000 Din kot pravi zastopnik mestne občine. Ta je seveda nesramna laž, kakor je je zmožno le »Jutro«. V proračunu je res postavka 6000 Din za pravno zastopstvo občine, a župan ni edini pravi zastopnik občine, ampak se pravno zastopstvo deli na razne odvetnike. Tako so zastopali, oziroma zastopajo občino tudi podžupan dr. L. Polđ, dr. Boštjančič, dr. Mulej in drugi. Zda pa so prišli še socialisti demokratom na pomoč. V zadnji občinski seji so vprašali g. župana, kdaj bo odložil pravno zastopstvo občine, ker je baje pravni odsek obč. sveta sklenil, da je pravno zastopanje občine z župansko službo nerazdružljivo. Župan je čisto pravilno odgovoril, da občinski svet takega sklepa ni nikdar napravil, pač pa je bil tozadevni predlog pravnega odseka v občinskem svetu odklonjen. Socialisti so s svojim predlogom javno pokazali, da poslovanja v občinskem svetu sploh ne razumejo. G. Bahun, ki ste vodja te frakcije v občinskem svetu! Tako blamažo bi si pa že lahko prihranili. Vsaj to bi morali vedeti, da sklepi odsekov občinskega sveta dozda pač nikogar ne vežejo.

□ **Narodno gledališče** v Mariboru je bilo v zadnji občinski seji predmet razprave. Pri gledališču ni vse v redu, zato so prepri na dnevnem redu in gmočno stanje gledališča je radi tega nepovoljno. Mestna občina daje za gledališče ogromne vsote, ker skrbi za prostore, in ker še vrh tega daje gledališču velike podpore. Ker pa so pri gledališču vedno in vedno prepri, katerih odmev pride tudi v javnost, je samoočistje umevno, da občinski svet ne kaže več tistega zanimanja za gledališče, kakor poprej. Socialisti so pred dolгим časom predlagali, da se naj da gledališki upravi neki svet, v katerem bi bila zastopana tudi občina, ki bi pa imel le posvetovalen glas, ne odločal bi pa nikjer. Dr. Jerovšek je nastopil proti takemu svetov, ker bi tak svet ne imel odločujočega glasu pri intenciji, bi ne vplival ne na gospodarstvo v gledališču ne na izbiro repertoarja; pač pa bi javnost v slučaju takega sveta za vse nedostatke delala odgovorno mest. občino, kakor bi tudi gledališče na občino stavilo še večje zahteve kot do sedaj. Zato je dr. Jerovšek predlagal, da se občina v gledališke zadeve sploh ne umešava. Ta predlog je bil tudi sprejet. Gledališki upravi se priporoča, da nujno pristopi k odpravi vseh nedostatkov in da postavi gospodarstvo v zavodu na zdravo in konkretno podlago.

□ **Stanovanjski davek** v Mariboru. Ze v oktobru je stavil dr. Jerovšek in tovariši v občinskem svetu predlog, naj se uvede na najmanj 5 odstotna doklada, ki bi nesla okoli 900.000 Din, kateri znesek bi bil zadosten, da se postavijo še dve taki hiši, kakor jo je postavila občina lanj v Smetanovi ulici. Predlog je bil takrat soglasno sprejet. V zadnji seji občinskega sveta se je sklepalo o načinu, kako se naj ta davščina pobira in kdo bi naj bil te davščine prost. Referent dr. Jerovšek je zastopal naziranje finančnega odseka ter predlagal, da naj bo načelno vsak najemnik podvržen tej davščini. Vsi najemniki pa, ki plačujejo pod 100 Din mesečne čiste najemnine, lahko prosijo za odpis te davščine. Oprostitev izreče mestni svet. Socialisti so pri pretresu tega predloga zmlatili na cente prazne slame, ker niso vedeli, kaj bi naj govorili proti tej davščini. Jezilo jih je in jih še jezi, da predloga za stanovanjsko davščino niso oni prinesli v občinski svet, ko so vendar že mesece in mesece s to davščino vodili za nos svoje volivce. Priznati bi morali, da je predlog dober, da je potreben, da je tudi pravičen, vendar pa tega ne smejo priznati pred javnostjo, ker so predlog prinesli »klerikalci«. Zda socialisti v »Volkstimme« zopet lažejo na na grši način o tej davščini, da bi preslepili Mariborčane. Pravijo, da bodo ta davek plačevali samo najemniki, da bodo hišni gospodarji davka oproščeni, da bo ta davek težil delavce, penzioniste, vdove in invalide itd. To so nesramne laži in zavijanja socialdemokratov! Za oprostitvev od tega davka lahko prosijo vsi tisti, katerih čista mesečna najemina znaša pod 100 Din. Takih strank, ki mesečno ne plačujejo 100 Din čiste najemnine, je v Mariboru 2470, torej malo manj kakor polovica vseh najemnikov v Mariboru. Vsi ti so lahko oproščeni tega davka, tako da bo plačevala ta davek komaj dobra polovica vseh najemnikov, vsi drugi so lahko oproščeni. Če bi torej slišali Bahuna ali Eržena ali katerega drugega socialista drugače govoriti, jim lahko odgovorite, da govorijo neresnico.

□ **Klub Kat. akademikega starešinstva** ima svoj sešestanek danes zvečer ob 8 v zdravniški sobi restavracije na kolodvoru.

□ **Socialisti** vedo vse naprej! V četrtek ob pol 11 zvečer je bila občinska seja kon-

čana. Istočasno pa so mariborski plakaterji že imeli plakate, s katerimi pozivajo socialiste na javen političen shod za nedeljo. V petek jutraj so bili plakati že nalepljeni! Socialisti so pa — kampelji!

□ **Jutrovo poročanje**. V nedeljski številki je »Jutro« priobčilo notico, ki jo je treba popraviti. Navaja izpremembe pri Girstmajerjevih hišah in pravi, da je g. Girstmajer pod kuratelo, v resnici je pa že v večnosti! Dr. Pol tudi ni ponudil ničesar v nakup mestni občini, pač pa je to storil g. Paternoli Artur, pa ne kompleksa nasproti kolodvoru, kjer tudi nikdar ni bilo sodišča, ampak hišo v Slovenski ulici št. 2, za vsoto dva milijona dinarjev. Občina pa se najbrže ne bo odločila, da bi to kupila. Ta hiša je namreč predelana iz hlevov, saj so do l. 1841. bili v spodnjih prostorih, ki so še tudi danes težko uporabljivi, grajski hlevi. Pozneje se-le so nadzidali prvo in drugo nadstropje. V toliko popravljamo »Jutrovo« točno poročanje.

□ **Bombe!** Ne one z ekrazitom, pač pa one, ki jih meče Bahun, so padale na shodu v nedeljo. Zgodila se ni nobena druga nesreča kot ta, da niso nikogar zadele, niti pri socialistih niso vnele tistega navdušenja, kot je to Bahun pričakoval. Socialisti so se že utrudili. Na javen njihov shod je prišlo do 100 ljudi, večina njihovih rediteljev. Še bombe ne bi pomagale!

□ **Ljudska univerza** v Mariboru. V svrhu širjenja domoznastva se priredi brezplačni tečaj o jugosl. zgodovini in pokrajini, ki bo obsegal kakih 20 učnih ur. Prične se v torek 15. t. m. ob 7 zvečer v poslopju tuk. drž. re. alke. Slehernemu je dovoljen obisk tega tečaja. — Sledi interesantno predavanje o zgodovini mesta Zagreba, ki ga ima zagrebški profesor dr. Horvat v soboto, dne 19. t. m.

□ **Smrtni slučaj** v Mariboru in najbližji okolici. V mariborskem sanatoriju je umrla po operaciji komaj 36 let stara Helena Divjak, posestnica v Zgornjih Jezavcih pri Št. Lenartu v Slov. goricah. Truplo bo prepeljal mariborski pogrebni zavod iz Maribora v Št. Lenart. — V Mariboru umrla Marija Glinšek bo prepeljana v Ptuj. — V Št. Petru pri Mariboru se je vršil v ponedeljek pogreb veleposelstnice Ane Vračko, ki je bila znana daleč na okrog kot blaga gospa in dobrotnica revežev.

□ **Novi avtotaksi**. V Mariboru se modernizirajo tudi fijkakerji. Veliko jih je že opustilo stare kočije in konje ter so si nabavili avtomobile. Na zadnji občinski seji so mariborski mestni očetje zopet dovolili dve novi koncesiji za prevažanje z avtomobili. Nova podjetnika sta bivša fijkakerja. V cenah se avtotaksi ne razločujejo dosti od fijkakerjev, zlasti pri vožnjah po mestu; izven mesta že radi bolj zasolijo prevoznino. Umestno bi bilo, da se na avtomobilih upeljejo taksometri, kakor jih imajo izkušenci v večjih mestih.

□ **Policijski drobiž**. Tekom nedelje in ponedeljka je bilo v Mariboru aretiranih šest oseb in sicer radi prevare, vlačuganja, beračenja in odgona. Prijavljenih je bilo 31 raznih manjših prestopkov, med temi največ razgrajčev.

□ **Zopet nov vlom** v gostilno. V noči od sobote na nedeljo je bil zopet izvršen nov vlom v gostilno in sicer pri klavnicu. Vlomilci so odprli vrata gostilne s ponarejenim ključem ter nato črneli iz gostilne steklenico vina, cigarete, cigare in za 200 Din drobiža, katerega so našli v zaklenjenih omari. Vrata skozi katera so prišli v gostilno, so za seboj skrbno zaklenili, da jih ne bi kdo pri delu presenetil. Odšli pa so skozi okno. Pustili pa so na mestu vzloma toliko sledov, da jim je policija tesno za petami ter bodo kmalu aretirani.

Kamnik

Smrtna kosa. V nedeljo dne 13. februarja je v Kamniku umrla g. Barbara Wiel schneig roj. Praznik v 78 letu starosti. Dolgo vrsto let je bila gospodinja v graščini Križ pri Kamniku, kjer je bil tudi njen ranjki mož oskrbnik. Pred petimi leti sta stopila v pokoj in se presešila v lastno hišo v Kamniku. Bila s'a brez otrok, zato pa s'a tembolj skrbela za uboge. Hišo je zapustil že pred štirimi leti umrli mož kamniškim ubogim. — Rajnica je bila globoko verna žena, delavna, vestna in zvesta v službi, dobrega, blagega srca. Mnogo svojih dohodkov je žrtvovala v dobre namene, redno je podpirala uboge posebno po Vincencijevi družbi v Kamniku. Še celo za časa dolge in težke bolezni jih ni pozabila. Bog ji bodi plačnik! Vsem pa, ki ste bili deležni njene dobrotljivosti, jo priporočamo v molitev. Njen počiva v miru! — Pogreb bo danes ob 3 popoldne.

Tržič

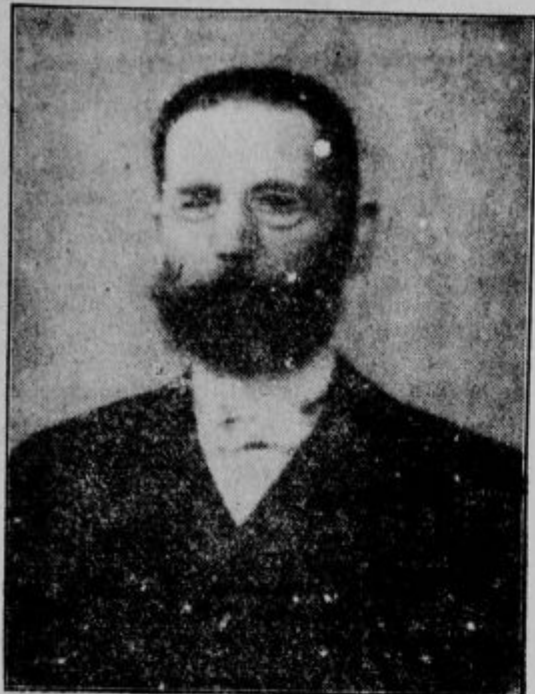
Roditeljski večer. Po dolgem odmoru priredi v petek, 18. februarja, tukajšnja deška in dekliška meščanska šola zopet roditeljski sešestanek ob osmi uri zvečer v šolski telovadnici. Važno poročilo o stanju vzgoje današnje mladine in o njenem napredku v šoli bo podal ravnatelj. Vprašanje uvedbe enotne obleke za deklice in dijaških čepic za dečke pa bosta obravnavali učiteljski gđci. Ključerjeva in Dežmanova. Ta točka dnevnega reda bo gotovo spodbudila obširno debato za in proti, in to je glavni namen večera, kajti v razgovoru se spozna prava vrednost kake ideje. Ker se občinstvo rado spominja na roditeljske sešestanke in si jih želi, pričakujejo prireditelji številne udeležbe.

Kočevje

Smrtna kosa. Na rudniku je umrla 32letna rudarjeva žena Ana Rebešek, v Kočevju pa Ernest Verderber, dimnikarski sinček. N. v m. p.

Ali je to red? Ko greš proti kolodvoru bodiš po cesti ali pa po poti skozi »Gnadendorf«, vidiš tik ob poti tako nerodno naložene krelje in železniške pragove, da se lahko zgodi nesreča in ti padne hlood na nogo. Poleg tega pa je s pragovi zadelan tudi: dobršen del ceste in pata. Zelimo, da se ta nerednost odpravi!

Spominjajte se
Podpornega društva slepih,
Ljubljana, Wolfova 121

Franc Župančič,
oče pesnika Otona Župančiča, ki je umrl
5. t. m. v 79. letu starosti.

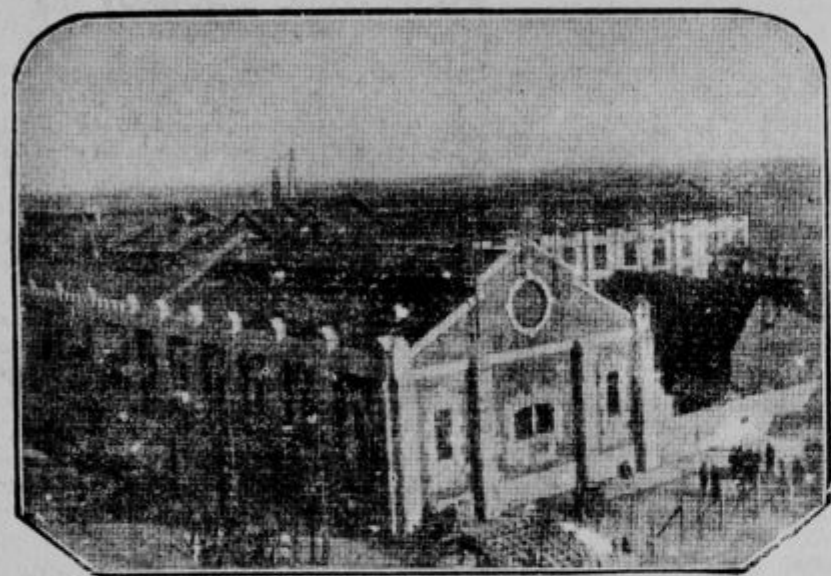
general kantonskih čet, ki je
nevarno obolel.

Žalujoči Japonci,
ki opravljajo molitve za umrlim mikadom.

Japonski muzikanti
žalujejo za pokojnim cesarjem.

Arsenal v Lizboni,
katerega so se bili vstaš polastili, a so ga vladne čete po hudih bojih
zopet zavzele.

Ulica v Lizboni.

Polosrečeni vstaji na Portugalskem: Na vrhu
a levo Alfonso Costa, na desno gen. Noston.
podaj na levo pa Alvaro de Castro, vsi trije
voditelji vstaje, ki je bila zadušena.

M. Rocco,
italijanski pravosodni minister.

Zanimivosti

Pogreb japonskega cesarja.

Pogreb japonskega cesarja je bil velikan-ska manifestacija Japancev za japonsko cesar-sko hišo. Pogreba so se udeležile ogromne množice. Ves Tokio je bil v želnih zastavah. Pred vsakimi hišnimi vrati je gorela mala japo-nška svetilka z vreanimi začenicami ime-na pokojnega cesarja.

Pogrebne svečanosti so se pričele ob osmih zjutraj in so trajale do šestih zvečer. Takrat šele se je pričel iz kraljeve palače pomikati sprevod. Topništvo na suhem je od-dalo 101 strel, mornariško pa 48 strelcev. Sprevod se je med gostim špalirjem občinstva pomikal v največjem redu. Več kot šest kilo-metrov je bil dolg sprevod. Udeleženci so no-sili lakje, kar je dalo svečanosti poseben vtis. Na vseh obeh tistih ulic, skozi katere je šel sprevod, so bili mali pri nas dobro znani japonski lan p'onočki v živih barvah.

Sprevod je bil silno slikovit. Vojaki so bili pomešani s civilisti. Uradniki v evropskih uniformah so šli skupno z meščani, ki so bili v japonskih narodnih nošah. V sprevodu je bilo nešteto godb, ki so igrale na japonska godala. Kinooperaterji so pogreb fotografira-li na več mestih.

Ves sprevod je korakal peš, razen mla-dega cesarja in diplomatskega zbora, ki so se vozili v avtomobilu. Koder se je vozila cesar-jeva krsta, so padali ljudje na kolena in dolgo časa molali. Najsvečanejši trenutek pogreba je bil ob 11 zvečer. Za ta trenutek je vsa Ja-ponska ostanila za tri minute: pešci, vozniki, železnica in ladje. Ministrski predsednik se je poslovil od pokojnika v imenu japonskega na-roda. V imenu tujih držav in diplomatskega zbora se je od cesarja poslovil angleški diplo-matski zastopnik.

Kanalska policija.

Dunaj dobiva novo posebnost, policijo, ki bo izvrševala svojo službo v kanalih. Zad-nje čase se je namreč na Dunaju izvršilo brez števila vlomov, pri katerih dolgo časa nika-kor niso mogli ugotoviti, odkod so vlomilci prišli v poslopje. Sedaj so ugotovili, da se vlomilci poslužujejo kanalov, po katerih pri-dejo in opet s plenom oddejo. Zato bo du-najska policija ustanovila oddelek policije, ki bo podnevi in ponoči izvrševal težavno poli-cijsko službo po kanalih. To policijo bi bli imeli voditi sedanji »Kanalräumer«, pa so to čast odklonili, ker se boje osвете pri-zadeti.

V dunajskih kanalih se dnevno mudi po-več tisoč ljudi. Med njimi so številni iskalci zavrženih vrednosti. Po cele dneve brskajo po blatu in iščejo raznih dragocenosti. Baje je med njimi mnogo takih, ki kanale sploh po-

par me ecev ne zapustijo, ampak izroče naj-dene stvari tovarišem, da jih spravijo v denar.

Teh brbljačev po blatu policija nima prav-ni na sumu. Nevarni so le takozvane kanalske p'dgane. To so zločinci, ki se podnevi skriva-jo po kanalih pred policijo, ponoči pa izvršujejo vlome. S temi pa so poklicni čistil-ci kanlov v zvezi. Nje ravno vodijo po kana-lih, shranjujejo ukradene predmete in se pus-te za te svoje usluge plačati. Zato je raz-umljivo, da so odklonili pomoč policiji. Ne samo da bi jim ušel postranski zaslužek, nego tudi svojo življenje bi postavili v nevarnost.

Dunajska policija ima z ustanovitvijo ka-nalske policije velike težave, vendar misli ne-črtati na izvesti. Ravnateljstvo je že izdelalo posebne nape dunajskih kanalov. Kanalske policiste bo opremila s posebnimi unifor-mami. Poleg nepremočljive obleke bodo do-bili tudi maske. Kakor je znano, smrdu v ka-nalih marsikdo ne prenese.

Služba bo vselakor zelo težavna. V kana-lih se šepetanje in neznačni ropotji slišijo

kilometre daleč. Razentega bodo v nevarnosti ob p'ohah ali kadar iz pralnice spuščajo vodo v glavne kanale. To so nevarnosti, katerim se niti poklicni in stalni bivalci v kanalih ne morejo vedno izogniti. Poleg tega bodo poli-cisti z zločinci v neprestani borbi na življe-nje in smrt. Policisti bodo morali hoditi s sve-tilkami, medtem ko hodijo zločinci, ki se v kanalih izvršujejo spopadi, v temi. Policisti z lučjo bo pač najlepši cilj za zločinčev kro-glo. Policisti bodo smeli uprabiljati orožje sa-mo v obrambo.

Zato res i redno težko službo že dunaj-ska policija vzela svoje ljudi. Čim bodo spo-sobni za svoj posel se bodo pričele racije. Pesave ne skupine policistov bodo štele 7 do 15 p'licistov.

Na'mla'ša umetnica.

V pariškem salnu neodvisnih umetnikov je postavila svoj kiparski dela 13 letna umetnica Clu'de Korhals. Njena dela so v umetniških krogih vzbudila splošno pozor-nost. Predvsem oblikuje živali, katerim vtis-ne nenavadno veliko življenja. Z modelira-njem se je pričela baviti že z tretjim letom.

Takrat je modelirala živalske figure iz kruha. Pesin glabslja za modeliranje najljubša predmeta. Svoje modele izbira v pariškem zo-loškem vrtu. Sploh je cela njena rodovina do-ma na polu slikarstva. Njen oče, ravnatelj trgovske mornarice, je dober karikaturnist, mati pa rada slika pokrajine. Mlada umetnica se že dve leti šola pri znanem pariškem ki-parju Paulu Landowskem. Deklica je zelo pridna in vneta za učenje.

+ Italijansko izseljenišvo l. 1926. Prošlo leto je italijansko izseljenišvo nekoliko padlo. Iselilo se je 279.309 oseb. Med tem ko jih je bilo l. 1925 40.000 več. Izven Evrope se jih je največ iselilo v Argentino (500.000), v Zdru-žene države jih je smelo priti samo 35.000. Večina izselencev pa je ostala v Evropi. V samo Francijo se jih je iselilo 130.000.

+ Dragocen zob. V Ameriki, deželi naj-večjih zanimivosti, je neka B. Miller tožila družbo za izdelavo pečiva, ker si je polomila tri zobe, ko je jedla kolač, ki ga je spekla ta družba. V kolaču je bil namreč žebelj, na ka-terem si je dama zlomila zobe. S tožbo je pridr'a. Porotno sodišče ji je za vse tri zobe prinalo 180.000 D n odškodnine.

+ Ulica milijonarjev v Newyorku. New-yorška ulica »Park Avenue« je najbogatejša ulica na svetu. V njej prebiva 4 tisoč miljo-narjev in družin. Ulica je novo zgrajena in je nogo ra košneša kakor slov ta »Fifth Ave-nue«, katera je preje slovela kot najlepša newyorška ulica. V ulici »Park Avenue« se smata kot reveži, kjer nima vsaj 50.000 do-larjev dohodkov na leto. Prelivalci te ulice, katerih je 16.000, potrošijo na leto približno 700 milijonov dol rjev.

+ Cigani se civilizirajo. O angleških ci-gani poročajo, da se zelo pridno civilizirajo. Več kot 70 odstotkov žensk si je dalo postriči lase po novi modi, plovica cigenov se redno dne no uní a mnogo se jih pa tudi lišpa po vzorcu modernih gizdalinov.

+ Gentlemani tatovi. Te dni so tatovi obiskali v Chicagu studio tamneje radio-od-da ne postaje. Navzoče godbenike in pevce so z revol erji v roki prisilili, da so utihnili in posedli po d'lavni ci. Vodja vlomilske šestori-ce se je dolgo ra-govarjal s p'samenimi godbeniki in umetniki ter jim razlagal, kako zel o ljubi godbo, da je stalen posetnik velikih koncertov samo da mu čisto primanjkuje de-narja. Tekom razgovora je njegovih pet po-močnikov temeljito prebrsalo delavnico. Od-nesli so 15.000 dolarjev. Gentlemenski vodja tolpe se je navzočim umetnikom vljudno za-hvalil za denar in s svojo skupino pokleknil.

+ Dežela slepcev. To je Španska, ker so zelo ra širjene očesne bole ni. Vsa kraljevina šteje 38.000 slepcev: eden pride tedaj na 826 preb valcev. To je najvišji odstotek v celi Ev-ropi in Ameriki kljub temu, da je le v Evropi brez Rusije in Balkana čez 20.000 vojnih slepcev.

Otvoritev angleškega parlamenta.

Zgoraj gala kočija, v kateri se kralj in kraljica peljeta k otvoritvi v parlament, spodaj spremljajoča kraljeva garda v svojih zgodovin-skih kostumih.

Gospodarsvo

Pravilnik o uvozu in prometu umetnih gnojil.

V 33. številki »Slovenec« od 11. t. m. je g. inž. Henrik Mohorčič, ravnatelj poskusne postaje v Mariboru, v posebnem članku nekega poskusnega in svetovnega komentara nejasnih točk novega pravilnika o uvozu in prometu umetnih gnojil. H. Mohorčič omenja: »Povdarjam, da smo lahko veselili, da smo dobili pravilnik, ki ureja promet z umetnimi gnojili, ker je ta v korist splošnosti.« — Ne vem sicer, kdo so ti, ki so tega pravilnika veselili, to pa vem, da se ga najmanj veseli kmetijski krogi in kmetijske korporacije, četudi so že davno želele in zahtevale zaščito pred izkoriščanjem kmetovalcev od strani nerealnih trgovcev z umetnimi gnojili. Izdani pravilnik pa je formalno kakor tudi meritno tako skrupuloz, kakor ni še davno nobena odredba, ki je izšla iz kmetijskega ministrstva.

Ze formalno je ta pravilnik brez vsake podlage in visi v zraku, kajti na podlagi enega člana pravilnika, ki odloča samo delovanje kmetijskih poskusnih postaj, ni vendar mogoče izdati posebnega pravilnika, ki tako globoko zaseka v kmetijsko gospodarstvo in predpisuje naravnost drakonične kazni. Pred državnim svetom bi njega odločbe ne obstale in je tudi vsaka odmera kazni na podlagi tega pravilnika nezakonita.

Kmetijski krogi so si že dolgo želeli zakon, ki bi nadzoroval promet z umetnimi gnojili in obenem ščitil kmetovalce pred izkoriščanjem od strani nerealnih dobaviteljev in trgovcev. Njih želja je šla za tem, da dobe pošten zakon ali vsaj pošten pravilnik, ki bo omogočil in celo propagiral uporabo umetnih gnojil, nikakor pa je ne oviral v taki meri, kakor to dela nova naredba. Takega pravilnika je morda vesel samo pisec navedenega članka, ki z zadovoljenjem ugovarja, da bo odslej pristojbina za analizo umetnih gnojil desetkrat tako visoka kakor doslej. Ne morejo ga pa biti veseli naše kmetijske korporacije, ki se že dolga leta trudijo, da bi vsi kmetijsko kmetijsko produkcijo z razširjenim uporabo umetnih gnojil, še manj pa kmetovalci sami, ki bodo morali vsled izrednih stroškov pri manipulaciji na podlagi tega pravilnika plačevati umetna gnojila še dražje kot doslej.

Ta pravilnik so sestavili nekateri kmetijski kemiki v Belgradu, ki nimajo in tudi ne morejo imeti pravega pojma o prometu z umetnimi gnojili, pa tudi ne o pravi vrednosti posameznih gnojil. Sestavljen in izdan je bil samo na polni enega edinega služaja, ko je ena inozemska večja tvrdila precej nerealno, pravzaprav golufivo, postopala pri dobavi večjih količin superfosfata. Ena sama izkušnja pa je za izdajo takega pravilnika odločno premalo. Ugotoviti je treba, da pri navedeni sestavi niso sedelavci niti merodajne kmetijske korporacije, niti trgovci z umetnimi gnojili in niti naše tvornice umetnih gnojil. Zaradi tega vsebuje toliko neveljnosti, nepravilnosti in protislovja, da je v taki obliki v praksi naravnost neuporaben. Predvsem je pa usmerjen v tem cilju, da malo da ne omogoči vsak uvoz umetnih gnojil iz inozemstva. Naše kmetijstvo pa ne more obdržati samo z apnenim dušikom, s superfosfatom in deloma kostno moko, ki jih izdelujemo doma. Mi potrebujemo tudi kalijevo sol, kalcij, Tomasovo žlindro, amonijev sulfat in filski soliter, ki se ne dajo nadomestiti z domačimi gnojili.

Navedi nam je tukaj nekatere trditve tega pravilnika, ki izredno ovira uvoz neveljnih gnojil, kakor jih tudi znatno podraža, že jemane vzorce pri uvozu blaga je precej zamudno in zabavna od vsakega vagona po več vzorcev, od 10 vrec, od katere vsake se vzame vzorec z vrha sredine in spodaj. Če je pa blago v 10 tonskem vagonu naloženo v vrecih po 50 kg, je vzeti 6 vzorcev, pri 15 tonskem vagonu toliko več. Ne glede na to ne pustimo kontrolna posaja vzeti blaga s posaje prej, dokler ni analiza gotova. To pa lahko traja 3 do 4 dni, pa tudi dalje, če je več vagonov na postaji. Po dveh dneh pa tebe na železniški postaji, ki se stopnjuje takole: prvi dan 20 Din, drugi dan 30 Din, tretji dan 50 Din od ure in vagona. Torej znaša letarina prvi dan 480 Din, drugi dan že 1200 Din in tretji dan 2400 Din od vagona. Iz tega je razvidno, kako ta letarina obremenjuje blago, ki je na sebi kak malo vredno. (Dalje.)

Statistika hišnega davka v Sloveniji. Finančna delegacija uradno objavlja, da izide v Uradnem listu z dne 15. t. m. (kos 17) statistika hiš in višine hišnih davkov za leto 1926, na teritoriji Slovenije. Iz te statistike je razvidno, da je vseh poslojij v Sloveniji 180.081, od katerih spada 172.838 pod hišno razredarino in 16.843 pod hišno najmarino.

Davka, pribitkov in doklad popolnoma prostih je 2380 razredarinskih in 400 v našem oddanih poslojij. Samo osnovnega državnega davka prostih poslojij je pri razredarini 933, pri najmarini pa 117. Davku, drž. pribitkom in avtonomnim

dokladam zavezanih hiš je pri razredarini 170.019, pri najmarini pa 15.981 hiš.

V vsej Sloveniji je znašala odmerena osnova v našem oddanih hiš (najemina + najemna vrednost) 88.615.000 Din. Od te vsote je 3.722.000 Din prostih vsakega plačevanja najmarine, drž. pribitkov in doklad; od zneska 628.000 Din pa se plačujejo samo drž. pribitki in avtonomne doklade, tako da ostane za najmarino, pribitki in avtonomni dokladi obremenjene odmerne osnove 84.235.000 Din. Erar dobi na davku in državnih pribitkih od razredarinskih hiš 1.275.501 Din, od v našem oddanih hiš pa 9.230.172 Din; skupaj torej 10.505.673 Din.

Iz tega je razvidno, da je od celokupne vsote ugotovljenih najemnin in najemnih vrednosti (88.615.000 Din) znašal ves državni davek s pribitki 25,9 odstot, od najmarin, pribitkov in dokladam zavezane vsote (84.235.000 Din) pa 26,93 odstotkov.

Akcija za znižanje obrestne mere. Narodna banka je sklicala konferenco zastopnikov vseh večjih bank, na kateri se bo obravnavalo vprašanje znižanja obrestne mere. Ta konferenca bi se morala vršiti že v drugi polovici preteklega leta, iz neznanih razlogov pa se je večkrat preložila. V zadnjih mesecih je opažati, da obrestna mera narašča tudi brez pritiska s strani Narodne banke. Je to naraven proces, ki ga je povzročila precejšnja likvidnost na našem denarnem trgu. Vsled depresije v našem gospodarstvu se je povpraševanje po novih kreditih znatno skrajšalo; na drugi strani pa so naši denarni zavodi pri dajanju novih kreditov zelo opreznji. Čeprav je pritek novega kapitala tudi nazadovol, vendar ne v toliki meri kakor pa potreba po novem kapitalu. Zagrebske banke so v zadnjem času znižale kreditno obrestno mero za 1 odstot, in nudi jo danes za vlogo brez odpovedi 5 odstot. Tudi debetna obrestna mera se polagoma znižuje tako v Zagrebu kakor tudi v Beogradu. V kolikor je namen konference pri Narodni banki ta, da pospeši naravni proces padanja obrestne mere, predvsem debetne, je to akcija gotovo podprtila.

Stanje Narodne banke z dne 8. febr. t. l. (Vse v milijonih Din): v oklepanju razlika napram stanju z dne 31. januarja. Aktivna: Kovinska podlaga 4214 (— 0,9), nosojila 1839,7 (+ 11,5) in sicer na menice 1153,3 na vrednostne papirje 2334,4; saldo raznih računov 638,9 (— 23,4); pasiva: obrok bankovcev 5574,6 (+ 70,9), državne terjatve po raznih računih 175,3 (— 0,9), razne obveznosti 660,3 (— 85,5) in sicer po žiru 410,7, po raznih računih 249,8. Ostale postavke so ostale neizpremenjene.

Švicarsko posojilo Drž. hipotekarne banke. Minister za trg in industrijo je te dni odobril Drž. hipotekarni banki, da more najeti v Švici (Schweiz, Bankverein) drugo tranšo v letu 1926, sklenjenega posojila. Gre za tranšo v znesku 4 milij. švic. frankov. Drž. hipotekarna banka bo porabila ta denar za hipotekarne kredite. Ker mora za s strani Drž. hip. banke najeta posojila garantirati država, bi bilo na mestu, da od omejenega vsote 4 milij. švic. frankov (44 milij. Din) prejme tudi Slovenija primeren delež.

XIV. velesojem v Pragi. V dnevi od 20.—27. marca t. l. se bo vršil XIV. mednarodni spomladanski velesojem. Udeležba češkoslovaške in inozemske industrije je toliko, da se na podlagi pripravljenih del lahko reče, da bo ta večji od zadnjega, jesenskega, velesoja. Spomladanski velesojem je razdeljen na vrsto sekcij in samostojnih skupin in sicer na velesojem z 17 strokovnih skupinami in 107 sekcijami ter na tehnični velesojem, ki obsega kovinsko industrijo, elektrotehniko in samostojno skupino livarniške industrije. Poleg tega se bo priredila še cela vrsta specialnih trgov, kot letalski, motociklistični, trg, kopalniška razstava, slavnost, pohištveni trg, trg glasovirjev in pianinov, radio-trg in sportni trg. Radi tega bogatega programa na spomladanskem velesojem se že sedaj javlja velik interes v domačih in inozemskih krogih ter je pričakovati, da bo posel kupcev in najemnikov odgovarjal obsežnosti programa.

Skupni občni zbor Pokrajinske zveze vinogradnikov za Slovenijo in Vinarskega in sadjarskega odseka kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru se vrši 5. marca t. l. ob pol 11. uri na Srednji vin. in sadj. soli v Mariboru. Za polovično vožnjo za udeležence je zaprosil odbor prometno ministrstvo ter bo ugodna rešitev pravočasno objavljena v dnevnem časopisu. Odbor odseka pripravlja letak z barvnimi sliko o grozdni in suhi ali kišeljki in o njega pokončevanju. Ako bo doleten od občnega zbora, se bo razdeljeval članom odseka in zveze brezplačno. Ker so na dnevnem redu vršne spremembe, je v interesu enotne vinogradniške organizacije, da bo udeležba čim večja. Pred občnim zborom je kraška odborova seja odseka glede podp. Glasom § 7. pravil Vinarskega in sadjarskega odseka so člani občnega zbora: po en zastopnik vsake vinarske, kletarske ali sad-

jarske zadruge oz. vinarskega, kletarskega ali sadjarskega društva ter zastopniki podružnic kmetijskih družb za Slovenijo in mariborske oblasti. Zadruge, društva in podružnice do 200 članov pošljejo po enega zastopnika; za vsakeh nadaljnjih 100 članov pa še po enega. Zastopniki morajo biti lastniki vinogradov ali sadonosnikov ali pa vinarski in sadjarski strokovnjaki.

Za odbor zveze in odseka: Ing. Ivo Zupančič s. r. t. č. tajnik.

Borza

Dne 14. februarja.

DENAR.

Zagreb, Berlin 18.480—18.516 (13.51), Italija 244.735—246.735 (245.50), London 275.97—276.77 (276.40), New York 56.75—56.95 (56.85), Pariz 223.50 (223.50) (224.75), Praga 168.80—169.10 (168.75), Dunaj 8.01—8.04 (8.02), Corih 10.94—10.97 (10.955), Corih, Belgrad 9.1375 (9.1325), Budimpešta 90.85 (90.90), Berlin 123.18 (123.25), Italija 22.475 (22.40), London 25.22 (25.225), New York 15.875 (15.875), Pariz 15.46 (15.44), Praga 15.415 (15.40), Dunaj 73.25 (73.20), Bukarest 2.92, Amsterdam 208.10, Bruselj 72.325 (72.35), København 138.65.

Dunaj, Devize: Belgrad 12.45, Košani 188.90, London 31.40, Milen 30.65, New York 708.95, Pariz 27.00, Varšava 78.00, — Valute: dolari 706.50, francoski frank 28.08, lira 20.74, dinar 12.44, češkoslovaška krona 20.97.

Praga, Devize: Lira 145.67, Zagreb 59.20, Pariz 132.52, London 163.225, New York 33.615.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, 7. odstot, invest. posoj. 83—84.50, vojna odškodnina 340 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkanova 99—100, Pristidion 920 den., Kred. zavod 170—180, S. roine 85 den., Trbovlje 415 den., Vevče 120 den., Split 725 den., Štavsna 55—65, Šešir 104 den., — Blago. Tend. denar: les: za hrastove blode čvrsta, deželni prid. delki neizpremenjena, Zaključki: les: 5 vagonov.

Zagreb, 7. odstot, invest. posoj. 85—85.50, vojna odškodnina 340—342, Hrv. esk. 105 zaklj., Hipotekarna 61 zaklj., Jugobanka 101—102, Prastidion 920—932.50, Ljublj. kreditna 170 den., Seferana 479 do 500, Slavonija 33—35, Trbovlje 425 zaklj., Vevče 120—140.

Dunaj, Den.-savsko-jadr. 60.10, Alpeine 44.00, Greif 77.00, Kranjska industrijska 56.00, Trbovlje 54.70, Hrv. esk. 15.50, Leykam 13.30, Hip. banka 8.40, Slavonija 4.20.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, Breslau 322.6, Praga 348.9, Frankfurt a. M. 428.6, Brno 441.2, Rim 449, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj 517.2, Varšava 680.

Sreda, 16. februarja:

Zagreb 17. koncert. 19.45 skav'sko predavanje. 20.30 francoska. 20.30 komorna glasba. — Breslau, 16.30 godba. 19.35, predavanje Johann Heinrich Pestalozzi 22.15 godba. — Praga, 12.15, 16.30 koncert. 20.08 in 21.40 zabavna glasba. — Frankfurt, 16.30 koncert. 18.45 stenografski kurz. 20. orkestralni koncert. 21.30 poizkus prenosa inozemskih radio-postaj. — Rim, 14. orkestralna. 17.15 Jazz-Band. 20.45 sinfončni koncert. — Langenberg, 18.30 in 21.45. 19.33 predavanje "problemi inozemskega dela. 20.15 ljudski koncert. — Berlin, 13.30 zvonovi s parohialne cerkve. 17. koncertni orkester. 20. pravna vprašanja dneva. 21. stara glasba. 22.30 plesna godba. — Dunaj, 16.15 koncert. 17.10 pravljice. 18. predavanje o perutinarstvu. 19. francoski tečaj. 19.30 angleški tečaj. 20.05 operni koncert. — Varšava, 17.15 in 20.30 koncert. 22.30 Jazz-Band.

Četrtek, 17. februarja:

Zagreb 17. klavirski koncert. 20. ruski tečaj. 20.30 koncertni večer. — Breslau, 16.30 koncert. 20. večer komponista Eduarda Kineke. — Praga, 16.40 godba. 20.08 koncert. — 21.10 zabavna glasba. — Frankfurt, 18.30 in 19.30 koncert. 18.45 italijanski tečaj. 20.15 stara komorna glasba. 21.15 predpustna zabava in plesna godba. — Rim, 15. Orkestralna. 17.15 Concerto Vocale e Strumentale. 21. prenos iz gledališča. — Langenberg, 13.30 in 17. godba. 20.15 sinfončni koncert. 22. godba. — Berlin, 16. španščina. 16.30 koncert. 20. Tobijeva vrnitev, oratorij Josepha Haydna. 22.30—24.30 plesna godba. — Dunaj, 16.15 koncert. 18. Johann Heinrich Pestalozzi (ob stoletnici smrti). 19. higitena. 19.30 angleščina. 21.05 peje koncertne pevke

Amalie Löwe. Komorna glasba. — Varšava, 15. gošpodarsko poročilo. 18. Jazz-Band. 19.30 poljedelsko poročilo. 20.30 koncert.

Sport

MEDNARODNO KOLESARSTVO.

Uci (Union cycliste internationale) je imela v Parizu svoj 45. občni zbor. Zastopanih je bilo 13 držav: Nemčija, Belgija, Danska, Zedinjene države, Francija, Anglija, Holandska, Ogrska, Italija, Luksemburška, Argentina, Švica, Češkoslovaška, Jugoslavije ni bilo. Določili so, da se bo izvajalo prvenstvo za dirkače na kratko razdaljo 16. in 17. julija na Nürnberg-Ringu, prvenstvo dirkačev na dolgo razdaljo pa 22. in 24. julija v Elbefeldu. Na Nemškem je na zahtevo mednarodne zveze sedaj ena sama zveza, Bund Deutscher Radfahrer in ta bo priredila tekme.

Na prihodnjem zborovanju, tako so sklenili, bodo pregledali število glasov posameznih držav in jih bodo na novo razdelili, na temelju razvoja in pomena dolične države v kolesarskem sportu. Sprejet je bil predlog Nemčije, naj se vrši v bodoče tudi dirkanje za svetovno prvenstvo poklicnih cestnih dirkačev; a se ne bo vršilo samo zase, kakor so Nemci hoteli, temveč skupaj z amatersko tekmo. Prvi, ki pride na cilj, dobi naslov svetovnega cesnega prvaka, pa naj bo amater ali profesional.

Leta 1928 bo priredila svetovnoprvstveno tekmo Ogrska, 1929 Amerika, 1930 Belgija.

Francoski kolesar Grassin ni lani na Holandskem startal, kakor bi bil moral, in so mu naložili denarno kazen 36.000 frankov. Sedajni kongres mu jo je znižal na 12.000 frankov.

Debata je pokazala, da bo prihodnji kongres poleg amaterov in profesionalov vpeljal novo kategorijo neodvisnih.

Izvoljen je bilo staro predsedstvo; predsednik je Leon Breton.

Inž. Rado Lah:

ŠVICARSKI OLIMPIJSKI TELOVADCI.

Preteklo soboto in nedeljo je prišlo v Zürich 31 telovadcev na drugi tečaj. To so taki, ki se hočejo udeležiti tekmem v orodni telovadbi na olimpiadi 1928. Predelali so vse predpisane olimpijske vaje. Dalje je bilo v Zürichu 30 lahkostetov, ki so se hoteli seznaniti s snovjo treniranja; vaje v zaprtim prostoru naj jih pripravijo, da bo šlo treniranje na prostem hitreje naprej. Obe skupini kandidatalov sta vadili z veliko vneto. Kot dopolnilo praktičnih vaj sta služili dve predavanja: »Kako moramo živeti za časa treniranja«, »pripravljalne odredbe za Amsterdam«. Dalje se je vršilo predavanje o sportni masazi z navodilom praktične uporabe. Udeleženci so lahko videli, kako resna mora biti priprava in kako vztrajno in snoteno moramo delati, če hočemo doseči uspeh. Švicarji pravijo, da bo njih moštvo kvalitativno veliko boljše, kot je bilo ono iz leta 1924.

ITALIJANSKI AVTOMOBILNI KLUB

Italijanski avtomobilni klub je premestil svoj sedež iz Torina v Rim, in se je izvršila ob tej priliki tudi obsežna nova organizacija. Vlada je izročila klubu važne kompetence, na primer pobiranje avtomobilnega davka, vodstvo najzvarstva avtomobilov itd. Klub je sestavljen iz podeželnih podklubov, ki morajo šteti najmanj po 100 članov. Poleg pravih članov štejejo v Italiji tudi takozvane »vpisane«; vsak lastnik namreč mora biti vpisan pri avtomobilnem klubu. Člani vplačuje letno članarino v maksimalnem znesku 300 lir, »vpisani« pa po 20 lir za vsak osebni avto in po 10 lir za vsak uporabnostni avto. Sedež in generalni odbor sta v Rimu, sportni odbor je pa v Milanu. Upravni svet sestoji iz 18 do 24 članov; dva člana imenuje vlada.

Knjige in revije

Dr. August Musić: Beiträge zur griechischen Satzlehre (Bedngungs-, Relativ-, Fragesätze). Zagreb 1927. In Kommission bei St. Kugli (Buchhandlung der kgl. Universität u. der Südslavischen Akademie). Str. 76. Naš rojak, univ. profesor A. Musić, priobčuje že nad 30 let znamenite sintaktične razprave iz slovenske, srbohrvaške in klasičnih jezikov. To knjigo je namenil evropskim filologom, zato jo je spisal v nemškem jeziku. Pokazal je celo vrsto sintaktičnih pojavov, ki jih doslej še ni nihče preiskoval. Tu razpravlja o pojavih grške sintakse, ki tvorijo zakončeno celoto. Pogojne, ozirne in vprašalne stavke je zvezal v veličasten sistem. Dognal je več novih stavčnih vrst in pr. koncesivno-realne in koncesivno-kondicionalne stavke, str. 4; suspikativna vprašanja, str. 44; paratetične in hipotetične ozi-

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Sir H. Rider Haggard:

113

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

»Vrata se ne bodo odprla, gospa,« je rekla Marina, »kajti straža zunaj bo skrbela za to, da bodo zaklenjena, ko odidem. Vendar se vama ni bati straže, zanesita se name. Glejta, drogi tega okna so samo leseni, tale meč jih zlahka odstrani. Ako bi vaju potem kdo videl, morata igrati vlogo pijanega vojaka, katerega pelje ženska v njegov stan. Drugega vama ne vem povedati, k večjemu to, da se podajam zavoljo vaju v veliko nevarnost. Ako bi se zaznalo, da sem vama jaz pomagala od bega, mi bo jako težko položiti Korlezovo jezo, ki me sedaj,« po teh besedah je vzdihnila, »ko je vojna dobljena, ne potrebuje več toliko, kot me je doslej.«

»Na desno nogo se lahko postavim,« sem rekel, »v ostalem pa morava zaupati sreči. Hujšega nama ne more več nakloniti kot nam je že.«

»Torej bodi, Tjule, sedaj pa z Bogom; ne upam si ostati dalje tukaj. Več ne morem storiti. Vajina dobra zvezda naj vaju obseva in vaju varno in srečno vodi odtod. Tjule, ako se ne vidiva več, te prosim, imej dobro mnenje o meni, zakaj mnogo jih je na svetu, ki bodo v bližnjih dneh drugače mislili.«

»Z Bogom, Marina,« sem rekel in ona je odšla. Šešla sva, kako so se vrata zaprla za njo, in daljne glasove njh, ki so nosili njeno nosilnico; nato je zavladala popolna tišina. Otomi je nekoliko časa poslušala pri oknu; vse je kazalo, da je straža odšla; kam, zakaj, še danes ne vem; edini glas, ki ga je

bilo slišati, je bil glas pirovanja iz daljnega tabora.

»Sedaj pa na delo,« sem rekel ženi.

»Kakor je tvoja volja, mož, bojim se pa, da bo vse brez uspeha. Ne zaupam tej ženski. Verolomna je bila v vsem; brez dvoma naju izda. Sicer pa imaš meč za vse slučaje in ga znaš rabiti.«

»To je majhnega pomena,« sem odgovoril. »Najin položaj ne more biti še slabši kot je sedaj; življenje nima goršega zla kot je mučenje in smrt, in tega sva že deležna.«

Nato sem sedel na stolico; moji roki sta ostali zdravi in krepki in začel sem z ostrim mečem sekati lesene droge drugega za drugim, dokler nisem naredil tako veliko odprtino, da sva lahko zlezla skozi. Ko je bilo to izvršeno in se ni nikdo prikazal, da bi naju motil, me je Otomi obledla v opravo španskega vojaka, katero je bila Marina prinesla s seboj; sam sem namreč nisem mogel obleči. Koliko sem trpel, ko sem oblačil to obleko, posebno pa, ko sem obuval visoke škornje, ni mogoče povedati; več kot enkrat sem prenehal in razmišljal, ali ne bi vendarle bilo boljše umreti kot trpeti take bolečine. Naposled je bilo vse gotovo in Otomi je morala obleči rdečermeno oblačilo, sramotno oblačilo; marsikatera poštena Indijanka bi rajši umrla kakor jo nosila na sebi; in jaz mislim, da so bile njene duševne bolečine večje od mojih, ko jo je oblačila, daš drugačne. Kmalu je bila oblečena in je divje porogljivo stopicala pred menoj rekoč:

»Prosim te, vojak, ali sem videti, kakor treba?«

»Nehaj vendar s takimi norčijami,« sem ji odgovoril; »gre za našino življenje; kaj je potem na tem, kakšna sva videti?«

»Zelo veliko mož; ti seveda ne razumeš tega, ker

si možki in tuje. Sedaj hočem zlesti skozi okno, ti pa za menoj, če ti je mogoče; ako ne boš mogel, so vrnem in potem umrjema v tem našemljenju.«

Nato se je hitro povzpela skozi odprtino — zakaj bila je urna in močna kot panter — nato sem pa še jaz stopil na stolico, da bi zlezal za njo, kakor bi mi ležal zleknen kot poginula mačka; ona pa me je posrečila, da sem zlezal na podoknico; tam sem obležal zleknen kot poginula mačka; ona pa me je potegnila skozi luknjo in obadva sva padla na zunanji strani na tla, kjer sem stokajč obležal. Vzdignila me je na noge, ali pravzaprav na desno nogo, kajti samo to sem mogel rabiti; ozirala sva se okoli sebe. Žive duše ni bilo videti nikjer; veseli glasovi pirovanja so bili utihnili, saj je že solnce rdečilo vrh Popokatepetla in v dolini se je svital dan.

»Kam pa sedaj?« sem rekel.

Otomi je imela dovoljenje, da je s svojo sestro, Guatemokovo ženo, in dvornicami lahko svobodno hodila po taboru; poleg tega je imela ta dar, ki je tako lasten Indijancem, da je spoznala vsak kraj, kjer je bila enkrat hodila, in ga je gotovo in varno spoznala, tudi v najbolj temni noči.

»K južnim vratom,« je šepnila; »morebiti sedaj niso zažaražena, ko je vojska končana; pot do tja mi je znana.«

Napolila sva se proti južnim vratom; naslanjal sem se na njene rame in skakal po desni nogi; tako sva prišla z velikimi težavami in bolečinami kakih tri sto korakov daleč, ne da bi koga srečala. Tedajci pa je naju zapustila najina sreča; čim sva zavila izza nekega hišnega vogala, sva namerila na tri vojske, ki so se vršali s polnočne gostije v svoj stan, in z njimi nekoliko služabnikov domačinov.

Priporočamo: LUDSKO KNJIŽNICO (Ljubljanska knjižarna v Ljubljani: 19. tr. J. O. Curwood, Kazan, voljč pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din — 20. tr. Ed. About, Kralj gor. 18 Din, vezan 30 Din — 21. tr. H. R. Haggard, Jutranja zvezda 30 Din, vez. 40 Din — 22. tr. Otrok kapitana Granla. Popolnoma okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volan v raznih barvah, rokavice, nogavice, dolge in kratke, za šolarje in lovce, dežniki, klopi, šifoni žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za stivanje, krošnje, cevčice, brivce in t. d.

edino le pri tridki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene! Na veliko in malo!

ralne stavke, str. 62. itd.) in kaže v novi luči pomanjkanje nekaterih stavčnih vrst (n. pr. pogojni, str. 12.; irealnih pogojnikov, str. 33. itd.). Na duhoviti način razlaga nekatere naklone (n. pr. eventualni konjunktiv, str. 21.—22.; optativ, str. 25. itd.). V zvezi s temi vprašanji podaja nove etimologije nekaterih veznikov in členov. Pisatelj je globoko posegel ne le v grško, ampak v indoevropsko sintakso sploh. Pojave razlaga z izrednim jezikovnim znanjem in psihološkim umevanjem. — Knjigo mora brati vsak klasičen in primerjalni filolog. A. Breznik.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20 uri zvečer.

Torek, 15. februarja: Zaprt.

Sreda, 16. februarja: GOBSEK. Red C.

Četrtek, 17. februarja: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 15. februarja: Zaprt.

Sreda, 16. februarja: SEVILSKI BRIVEC. Red D.

Četrtek, 17. februarja: BORIS GODUNOV. Gostuje Sigmund Zalevski. Izven.

Petek, 18. februarja: Zaprt.

Sobota, 19. februarja: RIGOLETTO. Gostuje Sigmund Zalevski. Izven.

Mariborsko gledališče

Torek, 15. februarja ob 20. uri: CIGAN BARON. Ab. B. Kuponi.

Glasba

Konec Sevcikovega komornega kvarteta se vrši danes v torek, dne 15. februarja ob 20 zvečer v Filharmonični dvorani. Izvajajo se trije Beethovenovi godalni kvarteti in sicer dela št. 18, 74 in 131. Za koncert vlada v naši publikli veliko zanimanje, da je koncertna dvorana že skoro razprodana. Na razpolago je v Matični knjižarni le še nekaj zasilnih sedežev in stojšč.

Naznanila

Jugoslovansko-angleško društvo v Ljubljani naznanja svojim članom, da se v. redni občni zbor, ki se v sredo 9. t. m. radi nenačinih ovir ni mogel vršiti, vrši z običajnim dnevnim redom v četrtek 17. t. m. ob 20.30 v damski sobi kavarne »Emona« ob enem s tedenskim konverzijskim večerom, ki radi reprezentančnega plesa odpade v sredo 16. t. m. Vabimo članke k obilni udeležbi. Odbor.

Občni zbor Zadruga savnikov za Slovenijo v Ljubljani se vrši dne 20. februarja 1927 v posvetovalnici mesnega magistrata v Ljubljani. Začetek ob 9 dopoldne.

Preselitevi

Krojaška delavnica tvrke

H. PILLER

se je preselila

na sv. Petra nas p št. 43

Sprejemam popravila vseh vrst oblek, bodisi konfekcije ali kakage drugega izdelka.

Se priporočam **H. PILLER.**

PREČAST. DUHOVŠČINI

prporoča svojo bogato zalogo sukna, kamgarnov, drapov in satinov za obleko, talarje in povrtnike specialna tovarna za samostansko suknjo

GEBR. MEHLER, St. Josephs-Weberei Tirschenreuth, Bayern.

Tvrdka šteje že precej, številu odjemalcev v lavantškofiji. Vzorci se vpošljejo na zahtevo.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani dne 14. februarja 1927.

Višina barometra 308 mm

Opazovanja	Čas	Barometar	Temperatura	Vetel in brzina	Vrsta padavin	Vredn. za	Vredn. za
Ljubljana (dvorec)	7	778.1	-7.6	79	NNE 1	10	megla
	8	777.9	-7.2	84	NNE 0.5	10	megla
	14	775.4	-2.3	67	S 0.5	0	
	21	774.8	-0.9	68	WSW 0.5	9	
Maribor		777.1	-5.0	91	NW 5	0	
Zagreb		777.2	-3.0	94	SSE 1.5	10	megla
Beograd		776.0	-4.0	91	mirno	8	
Sarajevo		778.3	-8.0	76	SE 5	0	
Skopje		775.5	-3.0	86	mirno	0	
Dubrovnik		772.3	7.0	26	E 1.5	5	
Split		773.2	4.0	44	NE 5	0	
Praga	7	777.0	-6.0	—	mirno	10	megla

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajsko vremensko poročilo za 15. februarja: sedanje vreme se bo še nekaj dni držalo. Povprečni barometer višji ko včeraj za 0.6 mm.

INVENTURNA-PRODAJA

Želimo
temu
isprazniti!

PETOVIA ČEVLJE

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a.

PTUJ, Slovenski trg.

ORIENT družba s. r. l.

Ljubljana

Iskarska Slomškova ulica 19

Prodajalna Dunajska cesta 14

(bika g. Mathian)

poleg trgovine Schneider & Verovšek

Oljnat, suhe in umetniške barve, firnež, laki, steklaški in mizarški les, dišavski, zidarski ter oploji za umetne, terpenin, karbolin, špirt, denat, prašno in strojno olje, slovec i. t. d.

PAPIR

za zavijanje, čist, po 5 Din

za kg pri odjemu vsaj

20 kg, prodaja Južolov.

tiskarna v Ljubljani.

Vsem prijateljem in znanem naznanjamo, da je naš predčrti soprog, oče, stari oče, gospod

Franc Dobnikar

mesar in posestnik

previšen s tolažili sv. vere danes ob 1 popoldne po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 16. t. m. ob pol 4 popoldne iz hiše žalostni Ježica št. 15 na pokopališču k sv. Juriju v Stožicah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

Ježica pri Ljubljani, 14. febr. 1927.

ZALUJOČI OSTALI.

MALOGLASI

Vsaka drobna vrsta po 50 in vsaka beseda. Ovar najmanjši oglas 3 ali 5 in. Glas na cvet vratle se računajo v 100. Z odgovorom na vprašanja brez zornice ne odgovorjemo!

Službe iščejo

Mlinarski pomočnik išče mesto. Naslov pošte uprava lista pod št. 945

Dečko, zdrav in prijeten, ki ima veselje do ključavnice, išče mesto. Zelo natančen, znanje in vsakega vrste. — Ponudbe prositi na: Ivan SLIVNIK Dobrava pri Jesenicah (Gor.). 1012

Prostovoljstvo

Kuherico in soharico takoj sprejemam. — Naslov v upravi lista pod št. 1031.

PLETILJA

s strojem 8.60, sprejme delo na dom. — Naslov v upravi »Slovenca« pod: »Gorenjka« št. 177.

Prva goslačica

za damsko kaplo, se išče; plača 1500 Din na mesec, stanovanje, hrana in potni stroški. — Slavko Račkar, Narodna kavarana — Sinj (Dalmacija). 1091

Kdo proda?

2 železni TIČJI KLETKI veliki, kupim. — Oglasi oddelček »Slovenca« pod »Kritični« št. 1038.

Pozor!

Kupujem stare moške obleke, čevlje, perilo, pohištvo, odeje, pernice itd. Dopolniti zadostuje, da pridem na dom. — A. Oziar, Drame, Ljubljana, Galusovo nabrežje 29. 553

Kupim:

Lokomotivo 85—100 HP (normal) in mater, 65 cm, oba malo rabljena in najboljši Type. — Ljubljana, Prule št. 8. 1070

Tamburice

za kompletni zbor, kupi Prosveta v Veliki Polani, p. Črvenovci. (Navedi ceno in firmo, kje kupljeno.)

Stanovanja

Stanovanje

Iščem v Ljubljani stanovanje 2—3 sob s pritlikinami, event. v novi hiši. Ponudbe z opisom in ceno na upravo lista pod: »Stanovanje« 1034.

Po 190 Din lovške pse (brake), izvrstne, 1—5 let stare, proda A. IVANC, Ptujška gora. 986

Naša obrt

POTNIKI-CE

Nudi se Vam velik zaslužek za prodajanje veleznimivega tehnič. predmeta, za vsako stranko velikega pomena in koristi. Visoka provizija ali mesečna plača. — Ponudbe z 2 Din znamko na podružnico lista v Mariboru pod števil 56. 1072

Kašo, ajdovo MOKO kar in čink, zdrob, kar moko, dobite najceneje pri F. JUVAN, valjni mlin, Srednje Gornje, p. št. Vid nad Ljubljano. Zahtevajte cenik! 950

espreni, ajdovo moko vedno svežo odlična na dobelo veletrgovna A. VOLK LJUBLJANA Res. eva cesta 17. 24.

TRTE!

Vse ameriške podlage, ključni in korenjaki, izvrstni Telokijevi sel-kcije, cepiči na Berlančeri. »Prvi Jugoslovanski Lovci« — Daruvar, H. v. a. s. k. o. Zahtevajte cenik! 1076

Otvoritev točilnice!

Marija Nekrep, bivša gostilničarka v Studencih pri Mariboru, je otvorila točilnico v MARIBORU, Smetanova ulica 64. Toči pivo vrstne pijače, nudi izborna mrzla jedila in prosi za obilen obisk. **MARIJA NEKREP.**

Albumin

iz krvi, svital v treh kvalitetah, in črni, prima, za strojarne, tovarne furnirja in tekstilno industrijo, dobavlja v vsaki količini.

Prva Jugoslovanska Fabrika »Albumin«, Beograd, Klanica.

TRGOVSKA PISARNA

CELJE — Prešernova 17, se bavi s posredovanjem v trgovskih poravnah s sigurnim uspehom. 883

Priporoča se tiskar **A. SUSNIK**, železnina Ljubljana, Zaloška cesta.

Foto M. Japelj

Maribor Aleksandrova c. št. 25 III. nudi lepe slike in zelo poceni.

Zahvala.

Vsem, ki so mi izkazali ob izgubi moje ljubljene

Wisienke

svoje sočutje, posebno g. dr. Jos. Vertovcu, č. sestran inleksijskega oddelka splošne bolnice za njihov požrtvovni trud, darovalcem cvetja in vsem, ki so sprejeli moje hčerko na njeni zadnji poti, izrekam svojo najglobljo in iskreno zahvalo. — Bog jim povrni!

Veldemar Haszlańiewicz.

Zahvala.

Vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam za časa bolezni in ob smrti našega soproga in očeta, gimnazijskega direktorja, gospoda

Amada Škerlja

bili v oporo, izrekam svojo najprisknejšo zahvalo. — Iskreno se zahvaljujemo profesorskemu zboru gimnazije v Novem mestu, šolskim vodstvom, pevcem, vsem, ki so sprejeli pokojnika na zadnji poti, in govornikom na grobu.

Novo mesto - Gotna vas, dne 14. februarja 1927.

MARIJA ŠKERLJ z otrokoma.